

Izšla
v torek, četrtek in
soboto.

Stane mesečno Din 7.—
za inozemstvo Din 20.—
posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda štev. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravljalstvo:
Celje
Strossmayerjeva ulica 1.
pritličje.
Rokopisi se ne vračajo.
Oglaš po tarifu.
Telefon int. štev. 65.

Velik zbor narodnih volilcev v Celju. Izredno lepo obiskan shod. — Krasno uspelo zborovanje.

Otvoritev zborovanja.

V sredo, dne 19. t. m. zvečer je slovensko Celje zopet na impozanten način manifestiralo svoj narodni napredni značaj. Shod celjskih narodnih volilcev, ki se je vršil ta večer v mali dvorani Celjskega doma, je neizpodbitno dokazal, da tvori slovensko Celje mogočen, nepremagljiv tabor narodno zaveznih mož. Mala dvorana Celjskega doma je bila nabito polna pristavev samostojne demokratične in Narodno socijalistične stranke. In prišlo je celo nekaj takih, ki se v tem izrednem slučaju odtušujejo svojim strankam. Zastopani so bili vsi sloji, ki so nudili pestro, harmonično sliko popolne enotnosti. Stijajno uspelemu shodu je prisostvovalo blizu 400 volilcev, ki so spremljali izvajanja posameznih govornikov z burnim odobravanjem in viharimi ovacijami.

Shod je otvoril ob 20 30

g. dr. Kalan.

V svojem otvoritvenem govoru je dal izraza zadoščenju in veselju nad sijajno udeležbo, ki je porok, da mora narodna ideja v Celju tudi to pot zmagati. Nadaljeval je sledeče: «V devetem letu osvobođenja smo doživeli v Celju, na teh starodavnih tleh narodnostnih bojev, da se naši krvni bratje vežejo z našimi narodnimi nasprotniki. Ta sramota je tem večja, ker smo jo doživeli tudi od onih, ki smo jih pred kratkim bili vajeni čislati kot narodne ljudi, od onih, ki so pred dvema letoma pri občinskih volitvah stali z nami ramo ob ramo v boju z našimi dednimi sovražniki. Zapeljal jih je pohlep po gospodstvu. Tako doživljamo v devetem letu osvobođenja, da se vrše volitve v popolnoma gospodarsko zastopstvo zopet v znamenju nacionalnega boja, ki je tako ostuden, kakor ga na vročih celjskih tleh še ni bilo. V Avstriji se Slovenci ne bi bili vezali z narodnimi nasprotniki. Sedaj se vežejo z Nemci ljudje, ki ne poznajo narodnostnih bojev v Celju in ki občini nikdar niso nič koristili. Pri teh volitvah se odloča vprašanje celjske občine in vprašanje narodnega Celja. Doživeli smo žalostna razkritja pri nasprotnikih. «Cillier Zeitung» je pisala, da se veže z drugimi strankami, ker bodo v narodnem oziru postopale z Nemci drugače kakor mi. Naši slovenski bratje so prodali Nemcem naše narodne interese! Kdor voli ljudi, katerim je sodnijsko dokazano verolomstvo in politično izdajstvo, ponižuje samega sebe in je sokriv felonije. Pri teh volitvah našim nasprotnikom ne gre za gospodarska vprašanja, temveč za to, da pridejo do narodnostnega stališča, ki jim ga je zgodovina že odrekla. Nikdo, ki ljubi svoj narod, ne bo oddal svojega glasu drugam, kakor v 4. skrinjico!»

Govor g. dr. Kalana je sprejel zbor z navdušenim odobravanjem. Predsednik shoda je nato podelil besedo kandidatu narodnega volilstva za mesto Celje g. dr. Božiču, ki so mu zborovalci ob njegovem nastopu priredili dolgotrajne, viharne ovacije.

Kandidat dr. Božič govori. Kako je prišlo do volitev.

Obstoji sicer običaj, da se kandidati za kake volitve predstavijo svojim volilcem, smatram pa, da lahko ta običaj opustim, ker je moja oseba in moje delo vsem Celjanom tako dobro znano, kakor je znano mišljenje in delo mojega namestnika Ivana Rebeka. — Pri-

moram sem pa zavzeti nakratko stališče nasproti drugim strankam, ki v volilni borbi za poslanske mandate v oblastno skupščino nastopajo, in razjasniti delokrog oblastnih skupščin, da se na ta način prepreči desorijentacija narodnega volilstva v Celju in okolici.

Vidovdanska ustava predvideva sicer centralizacijo uprave, določa pa tudi v gotovih smereh decentralizacijo iste in prepušča neke panoge posebno v gospodarstvu samoupravi v oblastih in srezih. Na podlagi člena 59 ustave je vsled tega izšel zakon o oblastni in srezki upravi od 28. aprila 1922. Ta zakon in s tem tudi ustava sama je ostala na papirju, ker se nobena vlada ni mogla odločiti za oblastne volitve in za sklicanje ter konstituiranje oblastnih skupščin. — Tudi vlada R. R. je zavzemala odklonilno stališče in kakor se zelo verjetno poroča, se je vlada R. R. odločila končno za razpis volitev v oblastno skupščino šele na podlagi posebnega pritiska od drugega ustavnega faktorja.

Nagibi, ki so dovedli do razpisa volitev v oblastne skupščine, so bili gotovo ti, da se naj z ljudskim glasovanjem dožene mišljenje širokih mas naroda ter se naj izvede na ta način nekaka arbitražna o tem, ali narod takozvanemu sporazumu pritruje in odobrava zvezo radikalne stranke z radicevci, ali se je pa izvršila že drugačna orientacija volilstva, ki bi opravičila izmenjavo sedanjega režima z drugo vlado, izrazito napredne in jugoslovenske misli.

Gotovo je pravilno, da se skuša na ta način izzvati nekaka odločba tudi glede osrednje vlade v Beogradu. Napaka se je pa zgodila v tem, da se ni poverilo vodstva poslov osrednje vlade nevtralnimi osebami ali sploh kakim drugi vladi, ampak se je prepustilo režimu R. R., da te volitve izvede. Ker je izključeno, da bi mogel ta režim izvesti volitve popolnoma nepristransko, kar je potrjeno že s tem, da se slišijo od vseh strani akti vladnega terorja proti volilstvu, tudi izid volitev ne bo nepovržen izraz mnenja jugoslovenskega volilstva, ampak bo ostal zadevni poskus, izvedeti mnenje volilstva, brez vidnega učinka in vsled tega tudi brez povoljnih posledic. Krivda na izjavo ljenju tega načrta naše stranke ne zadene.

Razpis volitev v oblastne skupščine pa moramo vseeno pozdraviti iz tega vidika, da se je končno vendarle strl odpor režima in da se je pristopilo na uresničenje zakonito zajamčene ideje oblastnih samouprav.

Volitve pri nas. — Zveza z Nemci.

V mariborski oblasti nastopajo pri oblastnih volitvah vse stranke ali vsaka za sebe ali pa tudi združeno.

Naša stranka S. D. S. se je za te volitve združila z Narodno socijalno stranko in je ustvarila z njo Narodni in napredni blok. Ta združitev je nekaj popolnoma naravnega, ker ste obe stranki napredni, obe stranki zastopate iste ideje glede ureditve ustroja države in glede uprave ter se le na videz razločujete v tem, da Narodno-socijalna stranka z večjim povdarkom nastopa pri reševanju socialnih vprašanj, katere pa tudi Samostojna demokrat-

ska stranka pazno zasleduje, saj so ravno tej stranki v veliki meri pripisovati usephi naše zakonodaje na tem polju.

Narodnemu bloku stoji nasproti v Celju in Mariboru zveza strank S. L. S. in N. R. S. in Nemška stranka. Te stranke so se za Maribor in Celje zvezale za skupni nastop iz tega razloga, da se zagotovi ugodni izid vsem trem strankam po gotovem ključu na način, da dobijo v Mariboru mandate SLS in Nemška stranka, v Celju pa naj bi dobil mandat pristaš N. R. S.

Da je vstopila v tako zvezo SLS, ni nič čudnega. SLS ni bila nikdar nacionalna stranka, ampak je zasledovala od nekdanje svoje posebne cilje brez posebnega povdarka narodnosti. Po prevratu je sicer nastopila ta stranka z jugoslovenskim likom, kmalu je pa to like skremžila ter je postala avtonomiistična stranka, ki še danes vidi rešitev slovenskega ljudstva v zakonodajni avtonomiji, ki bi se naj ustvarila za Slovenijo, v kateri bi seveda imeli zastopniki te stranke vso moč, tako, da bi mogli tako avtonomno in življenja neznožno deželico urediti popolnoma po vzoru katoliških provinc.

Bolj se je čuditi nastopu N. R. S., ki si je pridobila, ko je nastopala s svojim ideelno dobro zasnovanim programom, za nekdanjo Srbijo in za ustvaritev naše države zelo velike zasluge. Po ustanovitvi nove države se pa ta stranka v novih razmerah ni mogla znajti ter je s svojim zavlačevanjem vseh življenskih vprašanj konsolidacijo države onemogočila. Ta neodločnost in neorientiranost radikalne stranke je tudi vzrok, da se oblastne organizacije te stranke vežejo z elementi, s katerimi se ne bi smele vezati, tako n. pr. v Vojvodini z Nemci, v mariborski oblasti z Nemci.

Te volilne zveze posameznih oblastnih organizacij radikalne stranke z Nemci so le izraz vladohlepnosti, ker te organizacije vidijo, da same ne morejo priti do moči, hočejo pa na vsak način vsaj neko moč v političnem udeleževanju doseči.

Sovražstvo proti Slovincem. — Hudi narodni boji.

Kakor SLS tako vodi Narodno radikalno stranko v zvezo z Nemci izključno le sovražstvo do S. D. S. in narodnih socijalcev, ki so si znali s svojim načelnim in značajnim nastopom priboriti spoštovanje volilstva, posebno spoštovanje razumnosti v glavnih sedežih njihovih organizacij, v Mariboru in Celju.

Zveza z nemško stranko je z ozirom na naše narodne boje, ki smo jih z Nemci imeli, ter iz državnega in gospodarskega vidika nemoralna in predstavlja izdajstvo nad slovenskim ljudstvom in državo.

Spomniti se je treba, kako so nastopali Nemci nasproti Slovincem takrat, ko so imeli v državni in avtonomni upravi ter v svojem gospodarstvu vso moč v svojih rokah in ko so se Slovenci, katerim ta naša zemlja po vsej pravici pripada, začeli šele probujati in razvijati. Za vsak kosček pravice so se morali naši predniki in njih nasledniki v tem boju z vso živavostjo boriti in pridobiti svojemu narodu drobtinico za drobtinico in so morali te drobtinice naravnost izrgati iz kremplice vse-mogočnega Nemštva. — Vkljub delav-

nosti rodoljubov je osvobodjevanje našega naroda le počasi napredovalo, ker so se Nemci posluževali ne le svoje premoči v uradu in v javnem življenju, ampak so nastopali tudi s surovo silo, katero so morali čutiti posebno vsi oni, ki so stali v tem boju v prvih vrstah. Ves trud naprednih rodoljubov bi se bil skoraj gotovo izjalovil, ker so imeli Nemci čez ozemlje sedanje mariborske oblasti svojo mrežo postojank že tako trdno zvezano, da bi niti najhujši odpor slovenskega ljudstva ne zadostoval za osvoboditev. Stebri za most z Dunaja preko slovenskega ozemlja do Trsta in jadranskega morja so deloma že stali. Nemški je bil Maribor, nemška Slovenška Bistrica, nemške so bile Konjice in Poljčane, Vitanje, nemško je bilo Celje in Laško ter ob Savi Brežice. Ob Dravi, Mislinji in Paki so bile nemške postojanke zapored z glavnim oporiščem v Slovenjgradu in Šoštanju. Nemška je bila Gornja Radgona, Ljutomer, Ormož in Ptuj, a Rogaška Slatina bi naj tvorila nemško zvezo med Ptujem in Brežicami. Nemci so dobili trgovino, obrt in industrijo v svoje roke, razvoj slovenske trgovine in obrti je šel prepočasi. Ako bi bile zmagale na vojnih poljanah osrednje vevlasti, bilo bi ob koncu vojne Slovenstvo v mariborski oblasti na kolenih in nobena moč sveta bi Slovenstva v tej oblasti ne mogla rešiti pred narodnim poginom.

Nemci po prevratu. — „Slovenci“ jih podpirajo.

Po prevratu so voditelji Nemcev iz Spodnje Štajerske izginili, ostali so v naših krajih le oni Nemci, ki v narodnostnem boju niso stali v prvih vrstah. Pa tudi ti niso pozdravili ustanovitve nove države, Jugoslavije, ampak so stali ob strani s tihim upanjem v sreči, da še vendar tok časa otme celo Koroško in celo ozemlje mariborske oblasti tja dol do Save za Nemško Avstrijo. Ko so uvideli, da jih to upanje vara, se niso postavili na edino pravilno stališče enakosti z drugimi državljani nove kraljevine, kakor to želi Sam. dem. stranka, ampak so se izločili iz te skupnosti kot narodna manjšina, ki skuša po svojih zvezah doseči, da se ta manjšina v svetovni politiki kot taka prizna ter jej da zaščito mednarodna institucija društva narodov. S tem hočejo naprti naši državi jeroobstvo, katerega naša država ne more prenesti, ker nemških manjšin, ki bi prišle pravno kot take v upoštevanje, v naši državi sploh ni.

Sedaj pa pridejo voditelji organizacij Slovenske ljudske stranke in Narodno radikalne stranke, da pripomorejo z volilno zvezo tem v mariborski oblasti razpršenim in priseljenim nemškim državljanom do vidnega izraza njihovega obstoja, to je do zastopnika v mariborski oblasti. S tega stališča je početje teh dveh strank izdajstvo nad slovenskim ljudstvom v mariborski oblasti in izdajstvo nad lastno državo.

Živim v prepričanju, da tem voditelji mobeih strank pristaši ne bodo sledili, ako si predočijo moje resnične zgoraj izvajane ugotovitve. Narodna čast in narodni ponos bo pač marsikomu, ki je sicer pristopil k temu strankama, branil nastopati v korist Nemštvu, ki je še pred nedavnim časom tlačilo in besnelo proti našemu ljudstvu. Posebno se mi zdi nemogoče, da

bi mogel volilec, ki je bil nekdaž ali je še član naših narodno-obrambnih društev, Sokola in Jugosl. Maticice, zagrešiti tako izdajstvo nad lastnim narodom ter s tem samega sebe izključiti iz dobre narodne družbe. Smatram za nemogoče, da bi mogel kak Goričan in Primorec ali kak Korošec, katerega bratje in sestre so pod tujčeveto peto in se morajo boriti za svoj obstanek in za svojo narodnost, biti tako zaslepljen, da bi ne uvidel, da podpira — ako voli listo združenih Nemcev, klerikalcev in radikalov — sovražnike, ki so tudi sovražniki njegovih svojcev v neodrešenih pokrajinah, ker bi s takim postopanjem odobral že vnaprej enako zvezo lastnih svojih ljudi v neodrešenih pokrajinah z italijanskimi fašisti odnošno z nemškimi nacionalci.

Škoda za gospodarstvo. — Grd način boja.

Povdarjal sem, da je taka zveza nemoralna tudi zaradi tega, ker škoduje našemu gospodarstvu in naši samobitnosti. Že sedaj se naše gospodarstvo le s težavo razvija, ker mu delajo nemški sodržavljani skoraj nepremagljivo konkurenco in ker so vedno še zveze med nemškimi gospodarskimi krogi ter Avstrijo in Nemško državo zelo tesne in za naše Nemštvo zelo plodovite. Ako se da Nemcem udeležba tudi na politični moči, nam bo gospodarsko napredovanje še težje in ovire bodo še večje. In vendar je treba, da vsakega Jugoslovca preveva misel, da mora biti zemlja, na kateri smo tisoč let in več nastanjeni, in ki je naša, biti tudi v resnici in izključno naša ter mora dati hasek nam in našim ljudem v prvi vrsti. Ne opora na nemško gospodarstvo mora biti naš cilj, ampak osamosvojitve mora ostati naš cilj ravno tako, kakor je bil ta cilj naš cilj pred prevratom. Zato velevala gospodarski interes vsakemu zavednemu Slovencu, da take politične zveze odklanja, ne pa, da jih s kroglico v roki pri tako važnih volitvah kakor so oblastne volitve, podpira.

Oblastne volitve se vršijo od nasprotnih strank v znamenju največje demagogije. Ne samo, da se volilce Narodnega bloka omalovažuje in opravlja, se vrhutega izrabljajo zoper Samostojno demokratsko stranko in Narodno-socialno stranko dogodki in stvari, s katerimi nimate ti stranki nobene zveze. Radičevci in klerikalci so se v tem pogledu poslužili poloma Slavenske banke, da agitirajo proti naprednim volilcem, češ, organizacija SDS je kriva tega poloma. Vsak razsoden človek ve, da to ni resnično. To vedo tudi tisti, ki iz demagoških ozirov te laži propovedujejo. Kajti Slavenska banka je bila v zadnjih letih pod vodstvom Länderbanka in Trboveljske premogokopne družbe, ki sta imeli v tej banki izključen vpliv in ki ste posle vodili po svojih zastopnikih, ki nosite torej za ta polom popolno odgovornost. Ako je pa posamezen pristaš naše stranke v tem pogledu kaj zakrivil, je to njegova privatna zadeva, za katero mora sam odgovarjati; za tako krivdo organizacija stranke ne more biti odgovorna, kakor ne more biti odgovorna SLS za nebrojne zločine svojih pristašev ali Narodno radikalna stranka za številne ne-korektnosti svojih pristašev. Zadeva zaradi v napredne kulturne namene dane podpore je pa tako pojasnjena, da je o tem vsaka resna beseda odveč.

Škodljivci mestne občine. — Kdo je delal v občinskem svetu?

Pristaši Narodno-radikalne stranke so vrhutega vpleli v volilni boj upravo celjskega mesta, akoravno dobro vedo in ve to tudi vse volilstvo, da so zastoja v delu občinskega sveta krivi edino le radikali sami v zvezi s klerikalci in Nemci. Akoravno je bil proračun skrbno izdelan ter so tudi te tri stranke pri sestavi istega sodelovale in ga odobraval, so zgolj iz pohlepa po moči in iz sovraštva do delovne večine onemogočili sprejetje proračuna, s tem pa tudi onemogočile olajšanje bremen, ki jih je moralo prebivalstvo celjskega mesta nositi v pokritje najnujnejših izdatkov. Radikali agitirajo s tem, da se nalaga gostilničarjem visoka trošarina in ponočni davek, zavajajo jih pa in vse prebivalstvo v zmoto, ker so te trošarine obstajale že predno je prišla v občinski svet delovna večina, ki je skušajo te davščine omiliti, in ker ne

povedo prebivalstvu, da ne nosijo te davščine, ki je vpeljana v vseh slovenskih mestih in občinah, gostilničarji sami, ampak, da vkalkulirajo te davščine v vinske cene. Isto velja glede ponočnega davka in isto velja glede davka na gostilniška prenočišča in na računne listke, ki ni občinski, ampak državni davek.

Tudi te davščine so uvedene v vseh mestih Jugoslavije ali vsaj Slovenije in ni človeka, ki bi smatral te davščine za krivične, ker vsak uvidi, da je čisto prav, ako tudi tuji v nekoliko meri prispevajo k občinskim napravam, ki so tudi njim na razpolago in katerih se poslužujejo. Ne samo, da je delovna večina od onega časa, kar je prevzela vodstvo občinskih poslov v svoje roke, marsikaj lepega in dobrega ustvarila ter celjsko mesto povzdignila, je skušala potem, ko je uredila finance mesta, bremena znižati in sicer obrtniški davek od 200% na 150%, najemniški davek od 100% na 50%, užitnino na vino od 357% na 320%, vodarino od 15% na 12% itd., pa je združena opozicija s svojim nastopom to hvalevredno namero delovne večine obrezuspešila in sedaj iz same sovražnosti proti večini celjskega prebivalstva raje vidi, da plačuje sedaj to prebivalstvo višje davke, kakor bi bilo treba, samo da zadosti svoji sovražnosti. Tako postopanje je neodpustno in se bo nad združeno opozicijo maščevalo.

Demagogija in korupcija.

Dočim goni klerikalna stranka demagogijo s svojo zakonodajno avtonomijo, se je vrgla Radičeva stranka na učitelstvo in uradništvo, ter proglašata pri dva stanova in vse uradništvo kot nekaj nepotrebnega in kot narodu sovražnega, ki ni za drugo kakor da se ga nažene iz služb. Da je ta demagogija protidržavna in protikulturna, to teh demagogov ne briga.

Cela zveza SLS, NRS in Nemška stranka propoveduje volilstvu ravno tako kakor radičevci, da je državna uprava v centrali in v podrejenih oblastih korumpirana in taka, da utegne spraviti državo na rob propada. — Mi od Narodnega bloka priznamo prav radi, da je naša uprava slaba in da je v nji mnogo korupcije in delamrznosti ter nesposobnosti, priznamo tudi, da se razmere počasi zboljšujejo, moramo pa s polnim glasom povdariti, da nosijo za tako upravo odgovornost ravno one stranke, ki se sedaj v volilnem boju nad to upravo najbolj širokoustijo. — Posebno zadene ta očitek sedanji R. R. režim, ki sam uganja take korupcije, da se ni čuditi, ako je uprava slaba in si tudi podrejeni organi marsikaj storiti upajo, kar bi sicer ne bilo mogoče. Naša zahteva je, da se mora ta režim strmo glavit in odpraviti ter da morajo priti na vodstvo države možje čistih rok in vztrajnega dela, ker je le v takem slučaju pričakovati, da se bo naša uprava temeljito reformirala in zboljšala. — Isto velja glede oblastnih samouprav, kjer se mora že vnaprej prepričati, da bi se tam usidrale stranke korupcije, protekcije in samovoljstva.

Važnost oblastnih skupščin. — Obilica dela. — Interesi Celja.

Ako se vrnem nazaj k našim oblastnim volitvam in oblastnim samoupravam, moram ugotoviti, da imajo oblastne samouprave velik, dalekosežen delokrog, posebno v gospodarskih in kulturnih zadevah ter da bodo mogle oblastne samouprave našemu ljudstvu mnogo koristiti, ako bodo ostale delavne in podjetne.

V območje delokroga oblastnih samouprav spadajo predvsem oblastne finance in sicer glede določanja oblastnega proračuna in glede uprave onih donosov, katere namerava dati na podstavi zakona oblastim država za kritje oblastnih potrebščin.

Oblastni proračun in viri za kritje oblastnih stroškov bodo prvo delo, katerega bo morala meritorno rešiti prva pri sedanjih volitvah izbrana oblastna skupščina. — Bo to zelo trdo delo, ker nam manjka zadevno potrebnih priprav in onih državnih zakonov, katere so morali ustvariti n. pr. v Nemški Avstriji, kjer so odkazali del državnih dohodkov svojim deželam za kritje njihovih potrebščin. Že sedaj pa moramo izreči svoj protest proti temu, da bi se nalagala oblastnemu prebival-

stvu nova bremena, ki bi že obstoječe državne davke in dajatve zvišala in s tem gospodarsko krizo, v kateri se nahaja naše kmetijstvo, obrtništvo, trgovina in industrija, še postrila. Prebivalstvo bo v tem oziru delu oblastne skupščine pazljivo sledilo ter bo brez dvoma v kali udušilo vsak poskus še večje obremenitve davkoplačevalcev.

Oblastna skupščina ima v svojem delokrogu oblastna javna dela, kakor so n. pr. lokalne železnice, kanali, mostovi in ceste, avtomobilne in aeroplanseke zveze, regulacija potokov in hudo-urnikov, ukoriščenje prirodnih zakladov itd. Tu sem spada torej za mesto Celje posebno važna naloga regulacije pritokov Savinje in odvracanje nevarnosti poplav po Savinji. Ker so ta dela neodložljiva, bo morala iniciativa za to delo iziti takoj pri prvi priliki upravičene oblastne samouprave iz Celja ter bodo morali zastopniki Celja in okolice napeti vse sile, da se vzame to delo kot prvo v pretres in rešitev.

V delokrog oblastne skupščine spada pospeševanje interesov poljedelstva, živinoreje, vinogradništva, sploh vsch panog kmetijstva; dalje spada v ta delokrog podpiranje obrta, industrije in združništva, potem upravljanje oblastne imovine in napravnanje in ukoriščenje oblastnih ekonomskih podjetij.

V delokrog oblastne samouprave spadajo zadeve narodnega zdravja in upravljanje zdravilnih voda in vrečev. Reševati bo morala oblastna samouprava razne socialne naloge v oblasti, upravljati bo morala oblastne humanitarne naprave ter oblastne prometne naprave, sodelovati bo morala pri pospeševanju prosvete, posebno z ozirom na strokovno izobrazbo. Tudi ustanavljanje in vzdrževanje hranilnic in kreditnih zavodov ter naprav za vzajemno podpiranje in zavarovanje in skrb za prehrano naroda ob slabih letinah in elementarnih neizodah je samoupravi poverjeno.

Dolžnost zavednih Slovencev.

Smatram za važno, da bo dajala oblastna samouprava osrednji vladi mnenja in predloge za zadeve, ki se sicer ne tičejo samo ene oblasti, ampak celega naroda, ker bo na ta način samouprava tudi pri centralni vladi iniciativno vplivala ter bo mogla marsikatero dobro stvar pospešiti in ji pripomoči do uresničenja, marsikatero slabo stran pa preprečiti ali vsaj ublažiti.

Tekoče posle v oblastni samoupravi bo vodil oblastni odbor, vendar obdrži oblastna skupščina v glavnih zadevah odločilno besedo.

Iz naštetih nalog oblastne uprave lahko razvidite, da je delokrog zelo obširen in zelo važen.

Velja torej se glede volitev z vso vnemo potruditi in napeti vse sile, da se izvoli oblastna samouprava po naših željah. Naše želje pa so, da bodi oblastna samouprava narodna, napredna in socialno čuteča, ter se naj ne straši v teh smereh storiti svoje korake in v tem pogledu usmeriti svoje delo.

S tega vidika je narodna dolžnost vsakega inteligenta in vsakega zavednega Slovenca, da se udeleži volitev in s svojim glasom pripomore, da se taka oblastna samouprava tudi res izvoli. Nobeden izgovor tukaj ne velja. Disonance med člani stranke ali med našo stranko in ostalimi zavednimi narodnimi in rodoljubnimi ljudmi ne smejo biti vzrok, da bi se ta ali oni volilec svoji volilni dolžnosti odtegnil, ker bi tako odtegnjanje od volilne dolžnosti pripomoglo le nasprotnim strankam do zmage in s tem v oblastni skupščini do udeleževanja, katerega mi sebi in slovenskemu ljudstvu nikakor ne želimo.

Ne s truščem in ne z demagogijo, ki je našima strankama Narodnega bloka tuja, ampak s tihim, vztrajnim delom za udeležbo pri teh volitvah si zasiguramo v oblastni skupščini tako mesto, ki bo odgovarjalo naši moči, naši delavnosti in naši sili.

Beseda Ivana Rebeka. Poziv narodnim ljudem.

K izvajanjem g. dr. Božiča nimam nič pridati kakor samo to, da bi v slučaju, da bi jaz moral njega kedaj nadomestovati v oblastni skupščini,

vršil isto delo in po istem gospodarskem programu, ki ste mu ga ravno odobraval. Hočem pa podati svoje mnenje o sklenjeni koaliciji med Nemci, klerikalci in radikali.

Že davno pred vojsko smo napredni Slovenci bili boj za slovensko Celje in s tem tudi za današnjo Jugoslavijo, — a kje so pa bili takrat naši slovenski radikali? Kje so bili oni, ko smo si mi z revolverjem v roki delali pot do svojih domov ter škropili z lastno krvjo celjski tlak? In ono stranko, katere nam je tiste čase prizadevala toliko zla, tisto stranko pritiskajo na svoje narodno srce naši klerikalci in radikali. Pa če gremo preko tega, kar je bilo, moramo pa pomisliti kaj še zna biti. Vsi vemo, da pride nekoč do tega, da se bodo jekla na Karavankah in ob Soči križala in da zapoje vojni rog. In odkorakal bo v boj prvi odred naše hrabre vojske in žnjim na tisoče prostovoljcev, med katerimi gotovo ne bo nobenega klerikalca, kakor jih ni bilo v Dobrudži in ne na solunski fronti. Ti danes kompromitirani Nemci in klerikalci bodo uganjali v zaledju bogvekaj, njim ni nič zaupati. Dokaz za to so različni akti avstrijskih vojnih sodišč in pa tih, suhi bajer. Naj li kaj verjamemo ljudem kakor je zagovornik pokojnega kovača Kromarja, kateri je neustrašeno pred vojnim sodiščem priznal vse, kar je govoril dočim je njegov zagovornik izjavil — kakor smo čitali v časopisih: — «Nimam besede, da bi ga zagovarjal; tam ga imate. Usmrtite ga!»?

Naj li naši zaslužni bratje za Karavankami in ob Soči pričakujejo rešitve od takih koalirancev kakor so slovenski radikali, katerih stranka je v Narodni skupščini in po svojem časopisu propagirala amputacijo Slovenije? Naj li pričakujejo rešitve od klerikalcev, ki niti svojih narodnih duhovnih sobratov nočejo ščititi pred podivjanim fašizmom? Ali pa od Nemcev, kateri so že leta 1866 ob zmagi pri Kraljevem Gradcu klicali: «Deutsch bis zur Adria»?

Od teh strank, gospodje s Primorskega, pač ne morete pričakovati, da bi izvejevali svobodo Vašim bratom. In za to sem uverjen, da bo vsak Primorec glasoval za našo listo.

* * *

Govor župana dr. Hrašovca.

Boj z nemštvom.

Naravnost neverjetno se nam dozdeva, da se moramo že v tretjič bojevati z našimi narodnimi nasprotniki, ki pa niso dovolj močni, da bi nastopali sami proti nam, marveč jim je to le mogoče, ako se jim pridruži še del Slovencev.

O priliki zadnje občinske volitve pridružila se jim je ena slovenska stranka, a obema ni šlo. Sedaj se je našla pa še druga slovenska stranka, ki hoče z njeno pomočjo priti na površje.

Razumljiv je bil pred preobratom boj z Nemci in slovenskimi odpadniki, ki so se prištevali k nemški stranki. Bil je to za nas boj, plemenit, lep, ki ga nam je narekovala narodna dolžnost.

Hoteli smo biti na slovenski zemlji neodvisni, ne sužnji ter smo hoteli priboriti našemu ljudstvu vse pravice, ki mu gredo.

Današnji boj je pa ogaben, pa ne na naši strani in ne po naši krivdi. V prijateljskem objemu se nahajajo radikali, klerikalci in Nemci.

Radikalna stranka je pač le umetno v naše kraje in naše razmere presajena. Ko bi mi marsikoga izmed naših radikalcev vprašali, kedaj in zakaj je radikalna stranka nastala, kaj je bil njen prvotni program, ne bi vedel niti odgovora.

Lepa pisana družba.

Naše ljudstvo bodisi na deželi ali v mestih in trgih radikalne stranke ni poznalo. Radikalna stranka v Srbiji in Vojvodini se pa tudi kaj malo briga za naše radikale, ki se jim le bolj vsiljujejo, kakor da bi jih ona iskala in vabila, ker dobro ve, da so to večidel ljudje brez trdnega prepričanja, ki so pristopili iz drugih strank bodisi iz častihlepnosti, ali pa da bi si pridobili boljše službe, sploh kaj dosegli, česar si na drug način niso upali doseči.

Volite tako, da vas ne bo nikoli sram priznati, kaj ste storili dne 23. januarja 1927!

Kolikokrat čujemo, da je ta ali oni prišel na visoko mesto, da je temu ali onemu bila kazen odpuščena ali omiljena, a tega ne moremo razumeti, dokler ne izvemo, da je postal radikal.

Pri zadnji občinski volitvi je bila združena z nami in narodnosocijalno stranko ter je v skupnem volilnem oklicu z nami vred povdarjala, da mora Celje ostati slovensko in napredno. Obsojala in proklela je stranko dr. Ogrizeka, ki se je družil z Nemci.

Danes — kje je njena narodnost, kje je njena naprednost!

Kdor se druži z narodnim nasprotnikom proti Slovincu, ni več naroden in ki se druži s klerikalci proti napredni stranki, ni več napreden.

Kje bi v kakem nemškem mestu si upala nemška stranka podati roko slovenskemu someščanu na ta način in priti s pomočjo Slovencev do zmage! Z zaničevanjem bi se volilci obrnili od nje in za vselej bi ji bil pritisnjen na čelo pečat izdajstva!

Kedaj je bilo to mogoče poprej v Celju, ko so imeli Nemci neomejeno oblast nad nami? Kaj je tedaj pravi vzrok, da so zapustili naši radikali narodno in napredno fronto? Ni drugega vzroka kakor priti hočejo na ta način do večje veljave in večjega ugleda, kakor so si ga mogli pridobiti dosedaj s svojim žal večinoma razdiralnim delom.

Malo jim je mar, ali je to volilcem po volji in v prid.

Klerikalno stranko poznamo vsi. Pravila je, da hoče braniti avtonomijo in vero, dasiravno nam je po ustavi v oblasti, srezih in občinah zasigurana široka in dalekosežna avtonomija in čeravno vsakdo lahko vero javno izpoveduje.

Niti v šoli, niti v javnem življenju se ne žali nikogar versko prepričanje.

Pa ravno pristaši verske stranke bi morali biti najbolj resnicoljubni in značajni. Ne bi smeli se posluževati neresnice in obrekovanja. Ne bi smeli menjati svojega prepričanja in svojih prijateljev od danes do jutri.

Ljudje, ki so danes bili tesno združeni z Radičem, jutri pa ga kolonejo in pošiljajo v blaznico, ki so danes obsojali radikale in njim ter njihovim voditeljem očitali najgrše lastnosti, jutri se jim pa klanjajo, kakor hitro je trebe zasesti ministrski stolec — ljudje, ki govorijo in pišejo proti korupciji, v odločilnih trenutkih v narodni skupščini pa proti nji ne nastopijo in glasujejo, ne zaslužijo zaupanja naših volilcev.

Imajo res še večino volilcev na deželi v svojem taboru; s kakimi sredstvi jim to še uspeva, to veste Vi, to vemo vsi.

In konečno Nemci! Niso bili naši prijatelji poprej, niso in ne morejo biti danes. Čez noč niso mogli spremeniti svoje nravi, tudi nikdar ne bodo. Sovražijo pa najbolj demokrate, ker hočejo v prvi vrsti ohraniti neomadeževan naroden značaj našega mesta.

To so tedaj člani one mešane družbe, ki stoji proti nam. Vsaka stranka zase je preslaba, tudi dve stranki ste še preslabi, vse tri si pa mislijo, da skupno vendar ne morejo propasti.

Je to dokaz lastne slabosti, na drugi strani pa priznanje, da smo močni in polni življenske sile.

Povod za žalostno koalicijo.

Volilci se morajo vprašati, so li imele te združene stranke kak upravičen razlog, da so stopile v tako sramotno zvezo.

Na zadnji občinski siji so njihovi zastopniki za vzrok, da nečejo več sodelovati v nami in narodnimi socijalisti, navedli odklonitev prošnje družbe Sv. Mohorja za koncesijo in polom Slavenske banke, češ da je imela Mestna hranilnica pri Slavenski banki naloženo večjo vsoto, ki bi baje izgubljena, tako da bi morala Mestna občina na izgubo jamčiti.

Zahtevali so naravnost, da bi naj vsi člani ravnateljstva Mestne hranilnice odstopili in da občinski svet prekliche svoj sklep glede družbe Sv. Mohorja.

Bilo je jasno, da ta dva razloga nista mogla biti odločilna za njih nastop, marveč da so že morali dolgo čakati na primerno priliko.

Kar se tiče družbe Sv. Mohorja, občinski svet sploh ni bil pristojen dovoliti koncesije ali ne, ker je to stvar druge oblasti, marveč bil je samo vprašan, ali je potreba podana, da se tiskarna prenese v Celje.

Večina ni bila tega mnjenja iz enostavnega razloga, ker itak obstoječe tiskarne komaj že izhajajo.

Večina od svojega sklepa ni mogla odstopiti, bilo bi nečastno, da bi na ta način zlezla pod klop.

Slepomišenje s Slavensko banko.

Kar se pa tiče Slavenske banke, ni občinski svet bil v nobeni zvezi z njo. Mestna hranilnica je zavod zase ter jamči samo mestna občina po pravilih za eventualno izgubo.

Mestna hranilnica je imela, kakor tudi mnogi drugi zavodi, del svojih rezerv naložen pri Slavenski banki; cele rezerve ne more imeti pri enem in istem zavodu. Zavod je vedno veljal kot dober. Znano je bilo, da so Trboveljska družba, Länderbanka kot delničarji v veliki meri udeleženi. Znano je bilo, da so imele premožne nemške stranke, ki so sedaj izgubile težke milijone, svoj denar tam naložen. Nikdo ni od daleč mislil, da more banka propasti.

Je naravnost brezvestno članom ravnateljstva ali celo mestnim odbornikom v tem pogledu kaj očitati in govoriti o korupciji, kakor da bi občinski odbor ali člani ravnateljstva zadela tudi najmanjša krivda pri tem.

Na volilnem shodu, ki ga je sklical dr. Korošec pri »Belem volu«, ki ga je vodil dr. Ogrizek, in na katerem je govoril prof. Cestnik, dr. Goričan pa molčal, se je na grd način slučaj Slavenske banke izkoriščal proti naši stranki.

Gospodje so pa pozabili povedati, da so nalogali pri Slavenski banki tudi izrazito klerikalni zavodi, dalje to, da je kandidat združenih nasprotnikov dr. Goričan sam član ravnateljstva, da je vedel in vedeti moral, da ima Mestna hranilnica naložen del svojih rezerv pri Slavenski banki, da pa ni nikdar niti besedice znil, da bi to ne bilo prav, da je nevarnost pri Slavenski banki in da bi bilo treba denar dvigniti.

Kako se naj tako postopanje s pravim imenom označi, o tem naj premišljuje javnost, naj premišljuje vsakdo, ki ga še ni strast vsega prevzela, tako da ne more več jasno, pravilno in pravično soditi.

Za mestno občino gre.

Stvarni razlogi tedaj niso vodili radikalne stranke, ko je stopila v zvezo z drugima dvema.

Radikalec dr. Goričan, če bi res vstopil v oblastni zbor in ne bi takoj svojega mesta odstopil prof. Cestniku, bi bi tam brez vsake veljave in se veda pod vplivom klerikalne večine.

Njegovega programa sploh še nikdo ni slišal. Da pa Nemci in klerikalci brez obliube in brez nasprotnih uslug se gotovo niso hoteli združiti z radikalno stranko, o tem nikdo ne dvomi.

Obljubili so jim radikali za to, da hočejo z njih pomočjo razbiti občino in med seboj razdeliti večino v prihodnjem občinskem svetu.

Dosedaj je bilo zastopstvo celjskega mesta po svoji večini zares nacionalno in napredno. Da ne bi več v naprej moglo delovati v nacionalnem smislu, za to bi skrbeli Nemci, da ne bi moglo biti več napredno, za to bi skrbeli klerikalci. Radikali bi se morali v kakem vprašanju kjer bi bilo treba kazati nacionalni in napredni značaj mesta, pokoriti svojo zavezanost klerikalcem in Nemcem.

Primerjajmo kandidate!

Pa tudi če hočemo samo uvaževati lastnosti enega ali drugega kandidata ne moremo biti nikomur težko si izbrati pravega moža.

Kaj sta storila dosedaj dr. Gori-

čan in njegov namestnik prof. Cestnik v javnosti in kaj na drugi strani dr. Božič in njegov namestnik Rebek?

Dr. Božiča poznate kot dolgoletnega poročevalca v vseh finančnih in gospodarskih zadevah poprej v okoliškem, sedaj že 6. leto v mestnem občinskem svetu. Pri vsem, karkoli je občinski svet dobrega in lepega ustvaril — in tega je res veliko povsod on sodeloval. Obvladal je vselej vse težave in je našel pravo pot, da se sme sedaj ponašati občina z lepimi uspehi; vse to pa na način, ne da so se naložila prevelika bremena občanom.

Že čut hvaležnosti nam vsem nalaga dolžnost, da volimo njega.

Njegov namestnik Rebek je znan bojevnik na narodnem polju. On je človek — ki je začel brez imetka ter je samo s svojo pridnostjo in poštenostjo si ustvaril svojo sedanjo eksistenco. On ima premožne bridke izkušnje iz one žalostne prejšnje dobe, ko so še brezobzirno vladali Nemci v občini, on je že takrat delal, ko nas Slovencev sploh niso poznali hoteli, ko onih mož, ki sedaj v ospredje silijo, niti še ni bilo v Celju in jih nikdo ni poznal. On zasluži ravno tako naše spoštovanje in priznanje.

Radikalce prezirajo celo pristaši.

Rekel sem že poprej, da radikalna stranka v Celju in sploh v Sloveniji kaj malo pomeni in da se radikalc tam doli kaj malo brigajo za naše radikale, posebno ne takrat, kadar bi bilo treba kaj doseči za naše kraje, kar ni onim po volji.

Vsi vidimo, kako je potrebna nova stavba okrožnega sodišča. Sedanje poslopje je naravnost sramota za naše mesto. Po dolgem prizadevanju se je posrečilo naši justični upravi doseči, da se je postavil prvi obrok za novo stavbo v proračun. Radikalci so pa s pomočjo Radičevcev ta znesek kratkomalo črtali in mi bomo še naprej gledati, kako poslopje razpada.

Ne vem so li naši tukajšnji radikalc na to sploh mislili — če tega niso storili, je to slabo znamenje — ali so kaj storili v tem pogledu, pa ničesar dosegli, kar je ravno tako slabo znamenje za njih ugled in veljavo.

Je naša dolžnost tedaj, da stopimo vsi, ki nam je blagor mesta na srcu, prihodnjo nedeljo na volišče ter oddamo vsi svoj glas za našega kandidata in njegovega namestnika.

Povzdignjenih glav in z mirnim srcem to lahko storimo.

Prepričanje o vzvišenosti naših načel nam daje moč, da bodedo tudi ta napad prestali, v svesti si, da smo se borili za dobro stvar in da izdajstva ne poznamo.

* * *

Globok dojem shoda.

Vse govore je sprejel zbor z burnim ploskanjem in prisrčnim pritrditvami posameznim govornikom. Sloglašenje je bilo včasih tako viharo in dolgotrajno, da so morali govorniki svoje govore večkrat prekiniti, da se je vihar navdušenja in pritrdjevanja polegel. Ko je g. dr. Kalan ob koncu shoda končal svoj zaključni nagovor z besedami: »Naj bo v nas vseh tisti ogenj in tista ideja, ki nas je prevarala pri zadnjih občinskih volitvah, da ubramo naval naših narodnih nasprotnikov, pomnoženih z narodnimi izdajcami! Bodmo te dni vsi agitatorji, kajti pri teh volitvah se odloča usoda celjskega mesta in celjske občine! Živelo narodno Celje!« se je zopet dvignil vihar navdušenja, ki je trajal več minut. Slovensko Celje je zopet na veličasten način manifestiralo svoj narodni značaj, ki ga hoče ohraniti na veke.

Pred 44 leti v Celju

Slučajno je prišel te dni v naše roke izvod stare »Deutsche Wacht«, ki je pred 44 leti pisala ravno tako pti kot resen našega naroda kakor pše sedaj. V njej prekršča naslednja »Cimer Zeitung«. Iz članka se vidi kako so delovali Nemci takrat proti našemu jeziku in ga imenovali »drugi jezik«, dočim bi sedaj ko je pri nas

razsejanih le še nekoliko tisoč nemškihutarjev in Nemcev, radi imenovali našo deželo dvojezično in šteli sebe za narodno manjšino v smislu mednarodnih dogovorov. Podajamo članek v prevodu:

Celje, 30. marca 1883.

Kako se je rodila potreba po drugem deželnem jeziku.

V širših krogih je še malo znano, kako so vthotapili slovenski prvaki na Sp. Štajerskem na sodišča »alpsko hrvaščino« (das Alpen-croatische) kot drugi deželni jezik. Zanimivo je spoznati krtovo delo teh gospodov.

Že leta vpijejo in javkajo v drž. zboru in deželnih odborih, kako se slovensko ljudstvo tlači in zatira. Početkoma se jim je sicer prav malo verjelo, vendar so s tem dosegli, da so začeli naši zastopniki na Dunaju in v Gradcu to večno jadikovanje upoštevati ter so že pod Auerspergovim ministrstvom izposlovali slovenskemu jeziku dostop na sodišča, ne da bi se popreje pobliže informirali o razmerah na Sp. Štajerskem pri sp. štajerskih zastopnikih, ki so pripadali ustavni stranki.

Vloge slovenskih prvakov so bile razdeljene sijajno: Vošnjak, Zarnik, Poklukar in Hermann »stießen in die Jammertrompete«, drugi pa so delali in rovali na skrivnem. Tem zadnjim pripada tudi celjski odvetnik dr. Jožef Serneč. Ta je takoj po svoji nastanitvi v Celju začel s tem, da je tu in tam vložil kako bagatelno tožbo v slovenskem jeziku. Na interpelacijo kolegov in sodnikov, zakaj nadleguje sodišča z vlogami, ki imajo skoro več srbske kakor slovenske oblike, se je opravičil, da obžaluje, da se mora kaj takega zgoditi, da pa svojim koncipijentom tega žal ne more prepovedati.

V neškodljivih nemških krogih se je v splošnem govorilo, da gospod dr. Serneč ne kali vode, nasprotno da je zelo umirjen Slovenec, ki celo strogo obsoja in graja vsako nacionalno hujskanje e. t. c. Ker je dr. Serneč tudi prav rad občeval v nemški družbi, ga niso smatrali prav nič nevarnim.

Koncipijenti so odhajali, prišli so drugi; Slovenske vloge so se množile. Medtem je nastopilo ministrstvo Taaffe in glej!

Dr. Serneč, ki je tako rad posečal nemško družbo, se je pokazal enega najbolj zagriženih sovražnikov nemštva. Ob vsaki priliki mu je skušal zadati zavraten udarec. Ni več delal slovenskih ulog samo za slovenske kmete, ampak tudi v lastnih zadevah in celo za stranke, ki slovenščine niti niso znale.

Tla so bila zadostno pripravljena, da se podvzame daljnji korak za splošno uvedbo alpske hrvaščine na sodišča.

V ministrstvu pravde je prišel neki ultra-slovenski okrajni sodnik in od tedaj smo videli zoreti marsikateri gnil sadež »auf dem Baume slowenischer Erkenntniss«. Slovenski jezik se je smatral zadostno zrel, da se uveljavi na sodniji kot uradni jezik. Na sodiščih se niso pojavljale več samo slovenske vloge, temveč iste so se tudi v slovenskem jeziku reševale, zemljiška knjiga se je okrasila s slovenskimi vknjižbami, katerih razen vlagatelja in rešitelja vknjižene prošnje ne razume nihče.

Prosvetni minister je označil strem-ljenja slovenskih prvakov »als nicht ernst zu nehmen«, toda na žalost ta izjava ni popolnoma pravilna, kajti naše slovensko prebivalstvo že zelo resno čuti škodo teh stremljenj. Vedno več je pritožb slovenskih kmetov, da so prejeli od sodišča slovenske rešitve, katerih jim ne zna nihče prestaviti, dočim je prejšnje odloke in sodbe razumel skoro vsak.

Naj povem drastičen primer, kako obsoja slovenski kmet delovanje teh lažnih slovenskih profetov. Pred kratkim je prišel na tukajšnjo okr. sodnijo kmet iz vojniške okolice in se je pritožil, da je dobil iz pisarne dr. Serneca dopis, katerega ne razume. Doma so ga pregledali vsi pismeni sosedje, toda nihče mu ga ni znal raztolmačiti. Vsi so rekli, da je pisan v hrvaščini. »Za hudiča, ali naj se vozim v Zagreb, prestavit dopise, ki mi jih dostavlja pisarna dr. Serneca v Celju?« Dopis

je nastopil pot po celi sodnji in končno se je ugotovilo toliko, da je listina neka odstopna izjava. Slučajno je prišel na sodnijo pisec te izjave, neki koncipijent pri dr. Sernecu, in na zahtevo kmeta, da mu izstavi cesljo v nemškem jeziku, je ta odločno odklonil, češ da je odstopnica zahtevala izrecno sestavo odstopnega pisma v slovenskem jeziku. Vsekakor je nezasišana krivica odkloniti cesionarju sestavo odstopnega pisma v nemškem jeziku.

Kakor temu kmetu tako se godi vsemu slovenskemu ljudstvu na Sp. Štajerskem. Slovenski kmet je premišljen, gleda v vsaki stvari samo na lastne koristi, ni sentimentalni in ima kaj malo razumevanja za panslavistična stremjenja svojih prvakov. On zna ceniti vrednost znanja nemškega jezika in je jasno, da je popolnoma neresnično, če ti prvaki natolcujejo in lažejo vladi, da zahteva uvedbo slovenskega v urad in šolo slovenski narod.

Kakor je v navedenem slučaju izstavil dr. Sernec za drag denar proti volji kmeta cesljo v slovenskem jeziku, tako hočejo ti lažni prvaki v škodo slovenskega kmeta vsiliti slovenski jezik v šolo in urad.

Toda že se je začelo na pobudo liberalnega lista »Kmetijski prijatelj« slovenskemu kmetu svitati in ni več daleč do tega, da pokaže tem nesramnim, lažnjivim prorokom vrata.

Danes, ko zopet veter goní naš čoln zopet na vode, katerih smo se komaj rešili, pa se nahajajo med našimi ljudmi samimi osebe, ki pomagajo s svojim delom nemškutarjem, da bi prišli do prešnje moči in ošabnosti in obrnili razmere sebi v prid.

Skrinjica narodnih volilcev v Celju

4

Celjska kronika.

c SESTANEK NARODNIH VOLILCEV MESTA CELJA se vrši v petek, dne 21. t. m. točno ob 20. uri v klubovi sobi Celjskega doma. Pridite vsi, ki ste se postavili v službo agitacije in ki hočete pripomoči, da v nedeljo sijajno porazimo nasprotnike!

c BORBA PROTI DR. BOŽIČU JE TEŽKA« pravijo nasprotniki. Oni štejejo in štejejo glasove svojih pisanih zaveznikov, a čim bolj štejejo in razmišljajo, tem bolj se uverjajo, da imajo vsak dan več nezanesljivih volilcev. — Ljudje se pametujejo in uvidevajo, kaj bi mogel storiti dober poslanec. Za to bo marsikdo v Celju v nedeljo vrget svojo kroglico v 4. skrinjico, Marsikdo, ki še danes dvomi.

c INFORMACIJE »SLOVENČEVEGA« DOPISNIKA. Neverjetno je, kake glivice se plodijo v možganih nekaterih ljudi. Mi smo bili javili, da so prišli trije Primorci v uredništvo hudo protestirat, češ, da ni Primorcev, ki bi sedaj v tem slučaju v Celju ne volili narodno. Tisti nekateri pa, ki so sedaj zašli na stranske poti, bi itak tudi na Primorskem že bili postali fašisti. — Tako so nam med drugimi izvajanci zatrdili ti Primorci sami. »Slovenec« pa sedaj trdi, da on ve, da — Primorcev pri nas sploh ni bilo. Kaj bi šele rekel resnicoljub, če bi vedel, kako se mu puntajo celo — lastni pristaši — klerikalci!

c ČISTO BREZ VESTI. O zadnjem res lepo uspelem shodu narodnih celjskih volilcev v sredo zvečer je pisal »Slovenec« že v četrtek v jutro. »Jutro« na primer ni imelo poročila, kajti

shod se je začel šele po pol devetih z otvoritvenim govorom predsednika in ob devetih je konec telefonske zveze z Ljubljano. Trenirani lažnjivec v »Slovenec« pa ve natanko, da je bilo vse skupaj — velika polomija. Če bi tako ostudno lagal kak zavržen liberal — vrag mu naj jaše grdo dušo! — Ampak če ima tako malo morale človek, ki črpa vso svojo čudovito moč iz svoje vere, je pa to žalostno zanj, za vero in za list, ki si da tako streči.

c PRIMORCEM IN KOROŠCEM! Prejeli smo: »Letak pod gornjim naslovom, katerega je izdala tukajšnja NSS in ga je že v predzadnji številki ponatisnila »Nova Doba«, dopisniku »Slovenca« ne da spati. Otepa okoli sebe na vse strani, sumniči pavšalno in po svoji navadi trese laži iz rokava. — Vprašamo pri tej priliki gospoda dopisnika, da-li mu je kaj znano, kako je bilo leta 1915. in 1916. v Brucku a. d. Leitha? Li-ni tam nekdo beguncem namenjeni živež na vozovih pošiljal na Dunaj, begunci pa so morali stradati?! A ko je bil napovedan obisk neke vojvodinje, ki se je zanimala za stanje teh revežev, in je bilo razglašeno, da se naj v pisarni javi, kdor ima kakšno prošnjo ali pritožbo, se je oglasilo 92 žensk in starčkov. Bili so zaslišani, bil je spisani zapisnik, potem pa so bili vsi takoj nekam čez noč odvedeni v neko klet, kjer so bili zaprti, dokler ni vojvodinja odpotovala. In vse je bilo v redu. Ko bo prišel na ta vprašanja odgovor, bomo o stvari še naprej govorili.«

c VOLILCI! Volilni imeniki se še lahko vpogledajo. Vsa navodila in pojasnila se dajejo volilcem še v petek in soboto zvečer od 6. do 8. ure v posebni sobi gostilne pri »Jeleni«. Komur ni kaj jasno, se naj v tem času tam zgleda.

slopu v Aleksandrovi. Klavni, Matija Gubca, Kovaski in Aškerčevi ulici ter na Krekovem trgu.

c 4. SKRINJICA JE ZA NARODNJAKE. Slovensko Celje ima pri volitvah v oblastno skupščino ČETRTO skrinjico. Narodni volilci, vrzite svojo kroglico v ČETRTO skrinjico, da bo zmaga odličnih gospodarskih strokovnjakov dr. Božiča in Ivana Rebeke sijajna. Vsi bodimo zadnje dni agitatorji! Združena opozicija klerikalcev, radikalov in Nemcev naj v našem mestu za vedno izgine.

c SHOD PRI PERMOZERJU se je v četrtek zvečer obnesel izredno lepo. Obe gostilniški sobi ste bili natrpano polni. Kandidat za oblastno skupščino g. ravnatelj Lešničar je razvil svoj gospodarsko-prosvetno-politični program in je žel pri pozornih zborovalcih mnogo priznanja. Za njim se je oglasil k besedi okrožni tajnik g. Žabkar, a zaključni govor je imel g. dr. Božič. Vsa izvajanja govornikov so našla pri poslušalcih razumevanje. Shod je pokazal, da bodo volitve uspešne. Značilno je, da je bila brez pomisleka dana beseda tudi nekemu navzočemu socialistu.

c SHOD KANDIDATA DR. GORIČANA bi bil v Celju zelo potreben. Zakaj ne nastopi, da bi zinil in katero povedal? Kaj ni programa ali besede?

c GOSPOD PROFESOR CESTNIK JE ZAMIŠLJEN. V ožji družbi se je izrazil tako, da je posneti iz besed, da si je zadevo predstavljal čisto drugače. Verjajmo, saj je bil pošten in spoštovan slovenski mož!

c ŠE VAS BO PEKLA VEST vse tiste, ki silite v skrinjico, kjer je gnezdo za novo hudo nemškutarijo!

c DOLŽNOST VSAKEGA NARODNEGA VOLILCA je, da gre volit

Dr. Anton Božič je kandidat celjskih Slovencev, ki hočejo mesto ohraniti Slovenstvu. Njegov namestnik je stari preskušeni ljudski bojevnik IVAN REBEK

c TOVARIŠI, OBRITNIKI MESTA CELJA! Dne 23. januarja boste volili kandidate za oblastno skupščino. V Celju sta postavljena gg. dr. Božič in Iv. Rebek. Ni potreba posebej povdarjati, kaj pomeni ta kandidatura za obrtništvo. G. dr. Božič je star prijatelj obrtnikov. Moramo biti veseli, da je sprejel kandidaturu. On pozna obrtniške težnje, ter je voljan iti obrtništvu ob vsaki priliki na roko. To je pokazal z dolgoletnim javnim delom v občinskem svetu okolica Celje, kakor v občinskem svetu mesta Celje. Dolgoletni finančni in gospodarski referent je imel najtežje in najodgovornejše naloge, ki jih je vedno znal ugodno in za obrtništvo olajševalno vršiti. Dolžnost obrtništva je, da mu izkaže zahvalo s tem, da složno agitira za njegovo izvolitev. V njem vidimo najboljšega zaščitnika obrtnega stanu in dobrega poznavalca razmer nižjega stanu. Obrtniki, na delo za njegovo izvolitev!

c PAZITE NA SVOJE VOLIŠČE! Opozarjamo, da so ulice za volitve v oblastno skupščino tokrat deloma drugače razdeljene kakor pri zadnjih volitvah. Volilci naj se pouče o svojem volišču, da ne bodo imeli zastoj potov.

c VOLIŠČE ZA VOLITVE V OBLASTNO SKUPŠČINO V CELJU. Za volitve v oblastno skupščino, ki se vrše v nedeljo, dne 23. januarja ste določeni za mesto Celje dve volišči in sicer: volišče I., ki se nahaja v telovadnici meščanske šole v Celju (dohod iz Strossmayerjeve ulice), za volilce stanujoče v mestu severno od Ljubljanske ceste. Prešernove in Aleksandrove ulice, razun volilcev, ki stanujejo v Kolodvorskem poslopju, Aleksandrovi. Klavni. Matije Gubca, Kovaski in Aškerčevi ulici ter na Krekovem trgu; volišče II., ki se nahaja v pritlični poslopju občinskega magistrata za volilce, stanujoče v mestu južno od Ljubljanske ceste, Prešernove in Aleksandrove ulice, dalje za volilce, stanujoče v Kolodvorskem pa-

že v dopoldanskih urah, ker s tem zelo olajša evidenco in agitacijsko delo. Po volitvi naj se vsak osebno javi v volilni pisarni za volišče, kjer je volil.

c VOLILCI V OKOLICI bodo imeli volilno pisarno v gostilni Leskovšek (Zöchling), namreč oni, ki volijo na volišču v občinski stražnici. Tisti pa, ki volijo na Bregu v občinskem uradu, bodo imeli volilno pisarno v gostilni »na Škarpici«.

c NAVODILA ZA NARODNE VOLILCE V MESTU. Narodni volilni odbor ima na dan volitev, dne 23. t. m. za volišče I. (v meščanski šoli) svojo volilno pisarno v redakciji »Nove Dobe« (Strossmayerjeva ulica), za volišče II. (na mestnem magistratu) pa v rdeči sobi celjskega Narodnega doma

c SLUŽBA PRI BRZOJAVU se bo v času od 23. do 25. t. m. vršila radi volitev neprestano dan in noč.

c LJUDSKO VSEUČILIŠČE. V ponedeljek 24. t. m. bo g. vladni svetnik Em. Lilek začel s Fordovim prikazom židovske politike v njegovi knjigi: »Mednarodni Žid«. Ta knjiga je v nemškem prevodu doživela že 28. izdajo in 104 tisoč natisov, čeravno imajo Nemci že sami jako bogato literaturo o židovskem vprašanju.

c NERVOZNOST SE JE POKAZALA v vrstah združenih nemškutarjev, radikalov, klerikalcev in Nemcev. Opažajo, da se jim je omajal marsikak pristaš. Res je. Pa danes se o razočaranju, ki čaka voditelje teh ljudi, iz umljivih razlogov ne sme govoriti.

c TAJNIŠTVO OLEPŠEVALNEGA IN TUJSKO - PROMETNEGA DRUŠTVA. Olepševalno in tujsko-prometno društvo nas obvešča, da je začasno poverilo g. Fr. Bučarja, pobiralca občinske cestne naklade, s tajniškimi posli tujsko-prometne pisarne v Celju v palači Prve hrvatske štedionice. Stranke, ki potrebujejo pojasnil v tujsko-prometnih ozirih ali potrebujejo vizume

za potne liste, naj se izvolijo začasno obračati le na imenovanega gospoda.

c IZPOSOJEVANJE RASTLIN IN ROŽ. Olepševalno in tujsko-prometno društvo obvešča društva in prireditelje večjih zabav, da je svoječasni odborov sklep v zadevi posojevanja rastlin in rož za okrasitev veseličnih prostorov revdiralo in da bo na prošnjo merodajnih činiteljev izposojevalo rastline in rože proti prevzemu jamstva oziroma primerni odškodnini in povračilu stroškov S strani društva je za izposojevanje delegiran društveni gospodar g. A. Rihteršič (Kersnikova ulica 4), na katerega naj se prireditelji obračajo.

c PODPORNO DRUŠTVO ZA REVNE OTROKE V GABERJU priredi v nedeljo, dne 8. maja ob 2. uri popoldne svojo vsakoletno tombolo in prosi vsa bližnja društva, da se na to ozirajo. — Odbor.

c POBIRANJE PASJEGA DAVKA ZA LETO 1927. V CELJU-OKOLICI. (Razglas.) Glasom odloka Pokrajinske uprave za Slovenijo oddelek za notranje zadeve v Ljubljani z dne 17. novembra 1923, štev. 32.261 sme krajevna občina Okolica Celje pobirati za leto 1927. za vsakega prostega psa znesek po 50 Din. Psi varuhi, ki so stalno na verigi, so sicer te takse oproščeni, vendar morajo imeti veljavno pasjo znamko, katero je dobiti vsak delavnik od 8. do 12. ure predpoldne pri občinskem uradu proti plačilu 10 Din. Za pse varuhe se priznajo samo psi hišnih posestnikov. Vsi lastniki psov se vsled tega pozivajo, da si preskrbe za leto 1927 veljavno znamko najpozneje do 15. marca 1927 pri občinski blagajni.

Skrinjica narodnih volilcev v Okolici

5

sicer se bo po preteku tega časa na podlagi § 4 zakona z dne 12. avg. 1921, Ur. list 131/429 iz leta 1922, pobrala taksa v dvojnem znesku. Vsi psi brez izjeme morajo nositi na usnjatem ali kovinastem ovratniku pravilno od občine izdano znamko. Vsaka sprememba med letom, t. j. zvišanje ali znižanje števila psov, mora se v svrhu vpisa oz. izbrisa prijaviti podpisanemu županstvu tekom treh dni. — Županstvo Okolica Celje.

c V CELJSKEM DOMU so vsak petek in soboto koline. 1358
š »ITO« pasta za zobe — najbolja.

Kino.

KINO GABERJE. Petek 21., sobota 22. in nedelja 23. januarja: »Vitez z železno roko« (Götz von Berlichingen). Velefilm po Goetheju in zgodovini v 7 dejanjih. Eden najboljših Ufa-filmov.

MESTNI KINO. Petek 21., sobota 22. in nedelja 23. januarja: »Pri beltem konjičku«. Sijajen film po znameniti veseloigri O. Blumenthala in G. Kadelburga. V glavnih vlogah Liane Haid in Livio Pavanelli, ljubljenska kinopublike. Rezultati nedeljskih volitev se bodo objavljali v nedeljo med predstavami! — Ponedeljek 24., torek 25. in sredo 26. januarja: »Brata Schellenberg«. Monumentalen velefilm po glasovitem romanu Bernharda Kellermann, avtorja romana »Tunel«. V dvojni glavni vlogi svetovni umetnik Conrad Veidt, v ostalih glavnih vlogah Lil Dagover, Liane Haid in Bruno Kastner.

Charles Dickens. — Ed. Šimic.

Božična povest v prozi.

(A Christmas Carol in Prose.)

(Dalje.)

Oj, kako čudovit puding! Bob Cratchit je dejal, da je največji uspeh gospe Cratchitove, odkar sta se poročila. Gospa Cratchit je priznala, sedaj ko se ji je posrečil, da je dvomila glede količine moke. Vsak je vedel kaj povedati, nihče pa ni rekel ali mislil, da je pač majhen puding za številno rodbino. Bogokletstvo bi bilo, kaj takega! Vsak Cratchit bi se sramoval na kaj takega namigavati!

Kosilo je bilo končano, posoda pospravljena, ognjišče očiščeno in ogenj podneten. Ko so pokusili mešanico v vrču in jo našli za brezhibno, so postavili na mizo jabolka in naranče, na oglje pa stresli lopato kostanja. Cela rodbina Cratchit je posedla okoli ognjišča, kakor je menil Bob Cratchit v krogu, v resnici pa je bil polukrog. Bob Cratchit je imel poleg sebe rodbinsko zalogo kozarcev: dva kozarca za vodo in čašo za jajca. Držali pa so vročo mešanico iz vrča tako dobro, kakor zlate kupice. Bob je točil žarečih oči, kostanji na ognju pa so pršeli in pokali. Potem je Bob napil: »Vesele božične praznike vsem, dragi moji! Bog vas blagoslovi!« Kar je ponovila cela rodbina. — »Bog naj blagoslovi vsakega nas!« je dejal mali Tim kot poslednji. Sedel je tik pri očetu na svoji mali pručici. Bob je držal Timovo malo, ovenelo ročico v svoji, kakor bi ljubil otroka in ga želel pridržati poleg sebe ter se bal, da ga mu vzamejo. — »Duh«, je dejal Scrooge s sočutjem, ki ga ni prej nikoli občutil. »povej mi, ali bo ostal mali Tim pri življenju?« — »Vidim prazen stol«, je odvrnil duh, »v siromašnem kolenovem kotu in skrbno čuvano bergljico brez lastnika. Ako ostanejo te sence v bodoče nespremenjene, bo otrok umrl!« — »Ne, ne«, je rekel Scrooge, »ne dobri duh! Reci, da mu bo prizanešeno!« — »Ako ostanejo te sence v bodoče nespremenjene, ga ne bo nihče mojega rodu tu našel«, je odvrnil duh. »Kaj zato? Ako bo moral umreti, naj stori in naj razbremení nadstevilčno prebivalstvo.« — Scrooge je povesil glavo, ko je slišal duha ponavljati njegove lastne besede. Kes in žalost sta ga premagala.

»Človek«, je rekel duh, »ako si v srcu človek, ne dijamant, zdrži se onega brezbožnega govorjenja, dokler ne odkriješ, kaj je presežno število in kje je. Ali hočeš ti odločevati, kdo naj živi, kdo umrje? Morda si ti v očeh nebes manj vreden živeti, kakor milijoni enaki otroku tega reveža. Moj Bog! Ako sliši žuželka na listu govoriti o preveč številnem življenju med svojimi lačnimi brati v prahu!« — Scrooge se je sklonil pred očitkom duha in tresoč povesil oči. Hitro pa jih je dvignil, ko je slišal svoje lastno ime. — »Gospodu Scrooge! je dejal Bob, »gospodu Scrooge, darovalcu obeda!« — »Res, darovalcu obeda!« je vzkliknila gospa Cratchit in zardela. »Zelega bi, da bi bil tu! Zelega bi mu povedati svoje, da naj je od tega, imel bi dober tek!« — »Ljuba moja«, je rekel Bob, »otroci! Božič!« — »Seveda, ako se nazdravlja tako ostudnemu, skopemu, trdosrčnemu, brezčutnemu človeku, kakor je gospod Scrooge! Saj veš, da je tak, Robert! Nihče ne ve bolje, kakor ti, ubogi sirotek!«

»Draga moja«, je odvrnil Bob mlo, »danes je Sveti dan.« — »Radi tebe in radi praznika mu napijem«, je rekla gospa Cratchit, »ne radi njega. Želim mu dolgo življenje! Vesele božične praznike in srečno novo leto! Zelo vesel in srečen bo, ne dvomim!« — Otroci so ponovili zdravico. Bilo je prvo njihovo dejanje brez prisrčnosti. Mali Tim mu je napil zadnji, vendar ni dal dva penca na to. Scrooge je bil strah rodbine. Njegovo ime je vrglo temno senco na zbrane, ki jo niso prepoznali celih pet minut. Ko je izginila, so bili desetkrat veselejši kot poprej. Čutili so olajšavo, ko je bil odpravljen Scrooge, tlačitelj. Bob Cratchit je pripovedoval, da ima v vidiku neko službo za mladega gospoda Petra. Ako bi jo dobil, bi mu nesla pet šilingov šest penc tedensko. Oba mlada Cratchita sta se zasmejala groze ob misli, da bo postal Peter trgovec in Peter sam je pogledal skozi ovrtnik zamišljeno v ogenj, ko je pre-

Narodnim volilcem celjskega mesta!

Radikali in klerikalci tajijo, da so sklenili z Nemci dogovor za oblastno volitev in trdijo, da jih bodo Nemci samo lojalno podpirali.

V naslednjem Vam podajamo dobesečen odtis oficijelnega sporočila nemške stranke svojim volilcem, ki je bil natisnjen v številu 99 »Cillier Zeitung« dne 16. dec. 1926 na prvi strani:

Wahlbeschiessung der Partei der Deutschen im Verwaltungsgebiete Maribor.

Aus Maribor wird uns gemeldet: Die Parteileitung hat beschlossen, den Vertrauensmännern der einzelnen Wahlbezirke bezüglich der bevorstehenden Gebietswahlen ein den besonderen örtlichen Verhältnissen entsprechendes Vorgehen unter Bewahrung der bekannten Einschränkung zu freier Entscheidung zu überlassen.

Für die Stadt Maribor wurde heute, Dienstag, ein Wahlkompromiss zwischen der Slowenischen Volkspartei als der grössten Landespartei und der Radikalen Partei als der grössten Reichspartei einerseits und der Partei der Deutschen andererseits für ein gemeinsames Vorgehen bei den bevorstehenden Wahlen abgeschlossen und gefertigt. Dieses Abkommen verbürgt den deutschen Wählern von Maribor eine eigene Vertretung in der zukünftigen Gebietsversammlung.

Für die Stadt Celje wurde den örtlichen Verhältnissen entsprechend ebenfalls ein Wahlabkommen zwischen den Deutschen und den genannten slowenischen Parteien getroffen.

Was die Landbezirke anbelangt, wird hier aus Gründen politisch-taktischer Natur von der Einreichung eigener Listen abgesehen. Den Bezirksorganisationen wird empfohlen, mit den bekannten politischen Gruppen Wahlkompromisse einzugehen, wenn auf aussichtsreicher Stelle unsere Kandidaten aufgestellt werden oder wenn wichtige Vorteile lokaler Natur ein solches Wahlabkommen geraten erscheinen lassen. Wo keines von beiden der Fall ist, werden unsere Wähler Wahlenthaltung üben. Die Leitung der Partei glaubt in dem Zusammengehen mit den erstgenannten Parteien in den Städten Maribor und Celje den Beginn einer sachlichen und entgifteten Zusammenarbeit der Bürger unseres Heimatlandes ohne Unterschied der Nation erblicken zu dürfen.

Istočasno priznava šef vseh slovenskih radikalov g. dr. Ravnihar v »Narodnem dnevniku«, da obstoji dogovor celo že za občinske volitve v Celju.

Tudi v klerikalno-radikalno-nemški naslednici nekdanjega ptujskega »Štajerca«, v mariborski »Straži«, priznava od slovenskega radikala spisan članek pogodbo z Nemci in jo zagovarja.

Slovenski volilci! Kdor odda svojo kroglico v radikalno-klerikalno-nemško skrinjico, izdaja svoj narod in je grobokop slovenskega Celja. Ali hočemo v 9. letu po osvobojenju pripustiti in omogočiti, da postanejo Nemci, podprti od narodno nezavednih naših ljudi, zopet gospodarji našega tako težko osvobojenega mesta?

Vsi zavedni Slovenci, ne glede na politično prepričanje, bodo volili slovenskega kandidata

dr. Božiča

katerega skrinjica je 4. (zadnja.)

Laž, ki so jo zagrešili voditelji radikalov napram svojim organiziranim članom s tem, da so jim utajili izdajsko pogodbo z Nemci, ker dobro vedo, da bi izgubili zadnjega pristaša, odvezuje volilce od dane besede, da bodo držali stranki disciplino. Ti vsi prevarani volilci bodo sedaj svobodno volili narodnega kandidata **dr. Božiča**.

Narodni volilni odbor.

mišljaj, katero podjetje bi podpiral, ako bo imel tako presenetljive dohodke.

Marta, uboga učenka pri neki lepotinarici, je pripovedovala, kako delo opravlja in koliko ur dela na dan in kako dolgo bo naslednji dan spala, ko je še praznik, ki ga bo preživela doma. Pravila je, da je videla pred nekaj dnevi neko grofico in nekega lorda in kako je bil lord približno tako velik kakor Peter. Nakar je Peter potegnil svoj ovrtnik tako visoko, da bi mu ne videli njegove glave, če bi bili prisotni. Ves ta čas so krožili kostanji in vrč. Kmalu je zadonela pesem o otroku, ki je zašel v snegu. Pel jo je mali Tim z otožnim glasom, ki mu je dobro pristojal.

Ni bila lepa rodbina, siromašno oblečena, njihovi čevlji vse prej, kakor da ne puščajo vode. Pomanjkljiva obleka je pričala, da je Peter dobro poznal zastavljalnico. Bili pa so srečni, hvaležni, veseli med seboj in z vsem zadovoljni. Ko so izginjali in jih je duh pokropil s svojo bakljo in so bili še srečnejši, je počivalo Scroogeovo oko na njih, zlasti na malem Timu.

Medtem se je stemnilo in močno snežilo. Ko sta korakala Scrooge in duh po ulicah, je bil odsev plapolajočega ognja v kuhinjah, sobah in v drugih prostorih čudovit. Tu je kazal plamen priprave za prirčno večerjo, z vročimi krožniki, ki so se greti ob ognju. Tem-

nordeče zastore, ki naj preprečijo mraz. Tam so hiteli vsi hišni otroci v sneg naproti poročenim sestram, bratom, sestrčinam, bratrancem, stricom in tetam. Tu so se zopet videle sence zbranih gostov in tam je drobnela skupina lepih deklic, vse v kukalicah in s kozuhovino obloženimi čevlji in vse so hkrati kramljale, v hišo v bližini stanujočega sosedu. Ako bi sodili po številu po ulicah tekajočih ljudi, bi mislili, da ni nikogar več doma, ki bi mu voščili praznike in vendar je pričakovala vsaka hiša družbo ter netila ogenj v kometu. Božji blagoslov vsem. Kako se je radoval duh! Kako je razgalil svoja široka prsa, odprl svojo veliko roko ter povsod izlival svojo čisto in neprisljano veselje. Še celo prižigalec luči, zaznamujoč temno ulico s svetlimi točkami, se je glasno zasmel, ko je plaval duh mimo njega.

Hipoma sta stala na mrzlem, puštem močvirju, kjer so ležale ogromne količine surovega kamena, kakor da je pokopališče velikanov in se je razširjala voda, kjer jo je veselilo, ali bi je mraz ne držal vjete, kjer ni rastle drugega kakor mah, osta in pusta trava.

»Kak kraj je to?« je vprašal Scrooge. — »Kraj, kjer stanujejo rudarji, ki delajo v drobovju zemlje«, je odvrnil duh. »Toda poznajo me. Glej!« — Luč se je svetila iz okna neke kočice in naglo

sta se premikala tja. Stopila sta skozi steno iz ilovice in kamena ter našla veselo družbo zbrano okrog plapolajočega ognja. Star, star mož in stara žena s svojimi otroci in otrok otroci in še ena generacija preko, vsi v prazničnih oblačilih. Starček je pel neko božično pesem z glasom, ki je redko presegel tulenje vetra v nerodoviti puščavi. Bila je zelo stara pesem, ko je bil še otrok, od časa do časa se zapeli vsi z njim v kora. Kolikorkrat so zapeli, je bil starček vesel in glasen, ko so utihnili, je njegova moč prenehala. Duh se ni tu pomudil, temveč je velel Scrooge, naj ga prime za plašč. Pohitela sta — kam? Vendar ne na morje? Seveda, na morje! Scroogea je obšla groza, ko se je ozrl ter videl zadnji rob obale, grozne kleči za seboj. (Dalje pride.)

Em. Lilek.

Henry Ford.

(Predavanje na celjskem Ljudskem vseučilišču.)

(Dalje.)

Preobrat stoji pred vrati. Ko bo odgospodarila unija voditeljev delavcev, bo tudi zveza onih zaslepljenih delodajalcev izginila, ki nikdar ni storila ničesar poštenega za delavca, če ni bila na to prisiljena. Ako je zaslepljeni

delodajalec zlo, je sebični vodja delavskega združenja strup. Ta in oni ne spadata v dobro organizirano družbo. Nisem protivnik delavskih društev. Nisem protivnik nobene organizacije, ki teži po napredku. Kar jaz pobijam, je vsaka uredba, ki ima svrhu ovirati produkcijo, bodisi da je izšla iz možganov delodajalcev, bodisi da so jo izmislili delojemalci.

Med hujšakače proti podjetnikom spada na prvem mestu tudi nemški nacionalni ekonom E. Dühring. V svoji že omenjeni razpravi »Kapital und Arbeit« piše v uvodu: »Delavci vseh vrst imajo ne samo pravo, ampak oni imajo naravnost dolžnost, da se brigajo za povišanje mezde in da gredo v svojih zadevnih zahtevah tako daleč kakor je le mogoče. Bojazen, da bi se moglo preko meje iti, je nepolitična in povsem škodljiva. Protistranka, katere ima interes, da potlači zahtevo po zvišanju mezde, bo zmiraj zadosti močna, da si sama poskrbi obrambo in da jo tudi plača. Če pa se že moramo v neklih slučajih vendar potruditi, da označimo mejo, do katere sme iti moralna moč zveze (namreč delavcev) in eksekutivno sredstvo obustave dela, potem je takšno zmerno držanje samo zapoved socijalne taktike. Povprečno pa se bo moral podjetnik prisiliti na plačanje večje mezde tudi takrat, če delavec goni k takim zahtevam beda in pomanjkanje, ne glede na to ali morejo delavci spregledati, kar podjetnik zmore. Dostikrat morajo podjetniki še le od zahtev delavcev biti spodbujeni, da začnejo misliti na boljše in unosnejše poslovanje.«

Ford svari delavce, naj se ne dajo oslepariti s trditvijo, da priskrbijo tem več priložnosti za zaslužek drugim delavcem, čim manj delajo. »Ta prevara predpostavlja, da je lenoba produktivna. Ta pa še nikdar ni stvorila priložnosti za delo, ampak samo bremena. Marljiv delavec še nikdar ni svojega druga iztisnil iz službe; nasprotno, on je sodelavec delodajalca in s tem poveča obrat, in z obratom tudi priložnosti drugim, da najdejo dela. Najbolj urejena je ona zemlja, v kateri delavci pošteno svojo službo izvršujejo in ne uprizarjajo burk z izrodjem za proizvodnjo. Kjerkoli pa držiš dva človeka za posel, ki ga more eden sam obaviti, mora narod dvakrat to plačati, kar bi imel pravzaprav plačati.«

Da je poprej navedena sodba Forda o voditeljih delavcev, da oni znajo samo govoriti, upravičena, dokazal je potek sestanka avstrijskih socializtov na koncu meseca oktobra l. l. v Linču. Kaj je govoril na tem sestanku njihov glavni voditelj dr. Bauer? »Pot do razrednega boja ne vodi skoz prosveto; še le po zmagi proletarijata bo prokrčena pot do prosvete«. Kdo se računa v proletarijat? Siromašni ljudje. In ti hočejo brez denarja in duševnega kapitala zmagati in po zmagi šele odpreti pot do prosvete? Kako hočejo socialistični vodje razširiti duševni horizont proletarijata, če mu prepovejo občevanje in druženje z »buržuji, ki so zdaj nosilci prosvete? Ali morejo vodje socialistov res računati na revolucijo proletarijata, ko si delavci s svojim delom v industriji pridobivajo varno življenje, ko vse več in več bogatijo in ko jim razvitek industrije obeča nebesa na zemlji? Ford ima okoli 700.000 uslužbencev. Koliko jih je organiziranih med socialisti? Samo 20.000! Ford konstatira, da so francoski industrijski delavci sicer socialisti, ahi da v svoji tovarni v Bordeauxu tega nikdar ni opazil. Zakaj ne? Ker so dobro plačani in ker vedo, da je Ford, ki je sam bil delavec, odločen protivnik socialističnih fantasterij. (Dalje pride.)

Ljudska prosveta.

Nov ženski list »Ženski pokret«, prične zhajati 1. februarja t. l.; zhalal bo vsakih 14 dni in bo vsak k. l. in 15. v mesecu. Pisani bo vsa najbolj poljudna, da postane dostopna širokemu krogu našega žensstva. Izhajati bo v dveh izdajah, od katerih bo ena izključno v cirilici, a druga izključno v latinici s hrvaškimi in slovenskimi članki. Uredništvo za Slovenijo je poverjeno Alojzju Štebriču, kateri sodelujejo vsi članki in dopisi za list. Nastojba: Alerika, Št. 10, R. Zna. družba, X/6, poštni številski znak 1000. List izhajati bo vsak petek, razen v praznikih, ko izhajati ne bo. Gibanja in glasbo ar. 1000, 1000.

Primorcem in Korošcem!

Vi slovenski tržaški borci! Vi sinovi solnčne Gorice! Vi otroci krašne Istre! Vi, ki ste bili še pod staro Avstrijo za vzgled celi Sloveniji kot neustrašeni prvoboritelji za svetinje in pravice Slovenstva ob sinji Adriji; vi, ki ste žrtvovali svoje najljubše, kar ste imeli; vi, ki ste morali zapustiti svoje domove, svoje stariše, brate in sestre, ter ste prišli brant na Štajersko naše slovenske meje proti nasilnemu sovražniku Nemcu; vi, ki ste občutili na lastni koži na Koroškem nasilstva nemških band; vi, ki ste stali leta 1918. na periferiji mesta Celje oboroženi s puškami in strojnimi proti pretečemu vpadu nemških tolpe, katere so nam hotele odvzeti pravkar dobljeno prostost in svobodo; vi, koroški junaki od Zile do Podjune, kateri ste na lastnem telesu najbolj občutili nemški bič, — vam vsem so namenjene te-le vrste:

Iz zgodovine je znano, da so bila politična tla v celi državi najbolj vroča v Celju. Za vsako najmanjšo pridobitev na lastnih tleh je bilo po koncu celo cesarstvo in celo rajh. Dogodki v Celju so bili taki, da so izzivali takrat ministrske krize.

Krvavi dogodki ob priliki prihoda Čehov, sokolske slavnosti, otvoritev Narodnega doma in drugo je nam celjskim Slovencem še v preživem spominu.

Ali nam more biti v očigled teh dogodkov danes vseeno če gledamo, ka-

ko se nekateri pristaši sicer slovenskih strank vežejo s preostanki tiste proslule druhali, ki je na nas pljuvala, nas pretepala, uničevala narodno premoženje, ter nam na naših tleh odrekala pravico do obstanka?

Ne smemo nikdar in pod nobenim pogojem pripustiti, da bi se povrnilo zopet stari časi, in da bi se na celjskem magistratu šopirili narodni odpadniki.

Zato apeliramo na vas, da storite svojo narodno dolžnost dne 23. t. m. s tem, da glasujete za priznanega narodnega prvoboritelja g. dr. Antona Božiča (Tovariši, kar je bil za vas pokojni g. dr. Rybář v Trstu, to je za nas v Celju g. dr. Božič!), ter da vplivate v svojem krogu na vse one narodno čuteče volilce, katere je morda strankarska zaslepljenost in kaka mameča obljuba privedla tako daleč, da odobravajo skupen nastop z Nemci. Poučite jih pravočasno in opozorite na zle posledice tega nemoralnega in nenormalnega pakta.

Pristaši »Narodno - socialistične stranke« smo uvideli veliko nevarnost, ki preti narodnemu življu v Celju z nasprotno zmago. Zato smo se odločili za »Narodno fronto« in bomo storili vse za nje zmago.

Odbor »Narodno - socialistične stranke« ostane ves teden v permanenti, ter daje pojasnila in navodila vsak večer od 6. do 8. ure v posebni sobi gostilne pri »Jelenu« v pritličju na levo. Tam so na vpogled tudi volilni imeniki.

Krajevna organizacija NSS Celje.

naše zemlje in iz tujih držav, socialna politika, vprašanje o miru, higijena, vzgoja. Na ta način upa »Ženski pokret« doseči, da se bo žena povzpela na ono stopnjo, da se ji bo morala priznati »zrelost«, to se pravi vpogled v vsa vprašanja javnega življenja. Zobjektivno kritiko našega celokupnega življenja bo »Ženski pokret« dal ženam temeljne principe, po katerih se mora voditi politično, gospodarsko in kulturno življenje, ako hoče ustvariti kar najboljši pogoje za srečno življenje najširših narodnih mas. Naročnina znaša mesečno 4 Din. Prijave naročnic sprejema Ana Zupančič, Celje, Gregorčičeva ul. 5/II.

1 »Poljske rože«. Pod tem naslovom je izšla v založbi Katoliške knjigarne v Gorici zbirka 4 mešanih zborov znanega našega skladatelja župnika Vinka Vodopivca. So to zbori, ki jih odlikuje lahko tekoča melodična linija in jasna harmonična struktura. Glasovi nikjer ne presegajo svojega naravnega okvira in je dikcija naravna, domača. Uverjen sem, da se bodo pesmi v kratkem času razširile povsod, kjer se goji društveno petje, zlasti pa jih bodo veseli podeželski zbori, ker ravno taki lahko pevnih in efektnih pesmi nam je zadnje čase primanjkovalo. Prvenstvo bi dal »Kmečki pesmi«, katere krasno besedilo od Aleksandrova je Vodopivec navzlic temu, da ga je ž. Adamič uglasil za moški zbor, oblikoval muzikalčno po svoje. V ostalem pa založništvo in tiskarni le čestitamo k krasnemu tisku in lepi zunanji opremitvi, ki je lahko v vzgled našim založništvom, zlasti če upoštevamo znane razmere, v katerih žive naši rojaki tam preko. Naroča se zbirka pri katoliški knjigarni v Gorici, mislim pa, da se dobi tudi v naših knjižarnah. C. Pregelj.

2 »Mi in pravila za življenje«. V založbi »Uzajetja« v Sarajevu je izšla 160 strani obsegaioča zbirka aforizmov, ki se tičejo po večini človekovega pravnega življenja in vsebujejo prav dragocena zrna. Zbirka se zlasti ozira tudi na srbohrvaško literaturo. Priporočamo jo kot dober poročnik za oagogo; rad bi se zdelo po njej vsak posameznik, ki bo občutil potrebo, takih iskric človeškega duha. Zbirka »Zakon o zaščiti umotvorne svojine«. Ministrstvo za svetostetle sprejelo že od večine v poštev prihajajoč

med drugim vladno poročilo o tekočih gospodarskih zadevah, o industrijskih in poljedelskih vprašanjih in novih volitvah v vsruski osrednji izvrševalni odbor.

g Znatno povečanje naše trgovske mornarice. V naših pomorskih krogih se z zadovoljstvom beleži vest o skorajšnjem znatnem povečanju naše trgovske mornarice. Dne 17. t. m. je Jugoslovensko-ameriška paroplovna d. d. prevzela v l. 1910 zgrajeni parnik »Erle«, ki bo prekrščen na ime »Zrinjski« in meri 8850 br. reg. ton. To je sedaj 6. parnik omenjene družbe. Atlantska paroplovna d. d. lvo Račić pa bo v kratkem prevzela nadaljnja dva parnika in sicer parnik »Savannas« z 8200 br. reg. tonami in ki bo odslej nosil ime »Nevesinje« in parnik »Cap Saint Martin« z 8540 br. reg. tonami; prekrščen bo na ime »Miloš Obilić«. Oba parnika, ki sta najnovejše konstrukcije ter sta bila šele pred kratkim zgrajena, predstavljata 13. in 14. parnik Atlantske paroplovne d. d. Z nakupom omenjenih 3. parnikov se bo tonaža naše trgovske mornarice povečala za 25.590 br. reg. ton.

Širom domovine.

š DNEVNICE ZA PREDSEDNIKE VOLILNIH ODBOROV. Ministrski svet je odobril kredit 6 milijonov dinarjev v svrhu kritja dnevnic in potnih stroškov predsednikom in članom volilnih in glavnih volilnih odborov povodom volitev v oblastno skupščino. Minister za notranje zadeve je odločil, da se iz tega kredita izplača na račun dnevnic članom glavnih volilnih odborov po 150 Din, članom volilnih odborov pa po 100 Din dnevno. Dnevnic se jim zaračuna od dneva odhoda iz kraja bivališča, pa do njihovega povratka. Povračilo potnih stroškov dobi samo oni, ki opravljajo službo izven svojega bivališča. Iz zgornjega kredita pa akontacije na dnevnicah ne pripadajo občinskim predstojnikom in občinskim odbornikom, ki so člani volilnih odborov v svoji občini, izvzemši slučaj, da nosijo kot zastopniki predsednikov volilnih odborov volilne spise glavnemu volilnemu odboru.

š RADIČEV BLAGOSLOV V ŽALCU. Ko smo lani po lastni nemarnosti zapravili meščansko šolo, so nas tisti, ki so tako bogati, da lahko pošiljajo svoje otroke po svetu v šolo, tolažili in nam priporočevali: Kaj nam treba meščanske šole, saj nam bosta Radič in Pucelj dala hmeljarsko šolo. Vse pa so bile le prazne besede, meščanske šole ni, hmeljarsko šolo na papirju nam je te dni črtala seljaška radikalno-radičevska vlada, naši otroci pa se morajo voziti vsak dan v Celje ali pa so ostali doma brez možnosti za življenje tako potrebne nadaljnje izobrazbe. To ima Žalec od svoje radičevske politike zadnjih let. Vodilnim hmeljskim magnatom, ki vodijo radičevsko politiko, je to vseeno, vsi drugi pa trpimo.

š DRAMATIČNA PRIGODA V TRIGLAVSKEM POGORJU. Akademika Ivan Kancni in Stanko Sotošek, oboje iz Šiške, ki sta se bila pred tednom podala v triglavsko pogorje ter se izgubila v snežnih zametih, sta bila sedaj srečno rešena. Nahajala sta se v neki pastirski staji, kjer sta zadnje dni trpela strašen glad. Z zadnjimi močmi sta se privlekla do Komarče nad Bohinjsko dolino, kjer so na njune klice prihiteli na pomoč in se je rešitev posrečila.

š UPRAVA FINANČNE KONTROLE V DRAVOGRADU. Finančno ministrstvo je odredilo, da se uprava finančne kontrole premesti iz Marenberga v Dravograd.

š MISTERIJOZNI BOGATAŠ V BEOGRADU. Beograjska policija je prijala te dni misterioznega možakarja, ki noče navesti svojega imena. Nastanil se je pred par dnevi v hotelu »Srpska kruna«. Ker ni imel nikakih listin, ga je policija povabila na komisarijat. Prvotno je trdil, da se zove Nikola Tržinski ter da je ruski begunec in agent protiboljševiške propagande. Dokumenti so mu bili baje na potovanju ukradeni. Ko pa so našli pri njem nad 90.000 Din in 400 dolarjev in ni znal navesti, od kod je dobil te velike vsote, ga je policija zaprla.

š SENZACIJONALNA ARETACIJA V ZAGREBU. V Zagrebu je bil aretiran ravnatelj trgovskega podjetja

Gospodarstvo.

g Ugodnosti udeležencev Ljubljanskega velesejma leta 1927. Republika Avstrija je priznala vsem udeležencem našega letošnjega velesejma v osebnem in tovarnem prometu 50% popusta od normalnih tarif. Enako ugodnost so dovolile tudi vse naše parobrodne družbe. Ugodno rešitev v pogledu železniških olajšav se pričakuje še od naše države, Italije, Madjarske in Čehoslovaške.

g Novi predsednik Ljubljanske kreditne banke. V soboto se je vršila seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke, ki je uredila med drugim predsedniško vprašanje. Ker je prvi kandidat za mesto predsednika banke, dosednji podpredsednik g. Alojzij Vodnik, izvolitev za predsednika ponovno odklonil, je bil kooptiran v upravni svet in nato soglasno izvoljen za predsednika dosednji načelnik nadzorstvenega sveta g. primarij dr. Peter Defranceschi.

g Velik uspeh subskripcije de nic Državne obrtne banke. V soboto 15. t. m. je bilo zaključeno podpisovanje delnic nanovo se snujoče Državne obrtne banke, ki ima začetni kapital 37.500.000 Din, a končni kapital bi znašal 75 milijonov. V Sloveniji je podpis delnic med obrtniki nepričakovano dobro izpadel: podpisanih je, kakor nam javljajo, okoli 10.000 delnic. Samo pri Obrtni banki v Ljubliani je bilo podpisanih 3400 delnic. Nominale vsake delnice znaša 200 dinarjev. Po poročilih iz Beograda so vse delnice oddane.

g Prihodnji vsertski kongres. Za 10. aprila je določena otvoritev 13. vsruskega kongresa. Na vseukrajnskem kongresu za narodne manjšine se je ugotovilo, da pade 18 odst. prebivalstva ukrajinske sovjetske republike na narodne manjšine, Ruse, Žide, Nemce, Čehe, Poljke itd. Na dnevnem redu sovjetskega kongresa je

Zvezna tiskarna v Celju

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela solidno, okusno in najhitreje

Ceně zmerne!

Prepričajte se sami!

Najmoderneje urejena knjigoveznica

»Chic Parisien« Haim Papo. Kakor se zatrjuje, je poneveril večjo vsoto. Aretacija je vzbudila v vseh trgovskih krogih veliko senzacijo. Aretirani ravnatelj Papo je bil v zagrebški družbi znana osebnost.

Š MILIJONSKE PONEVERBE. V Dubrovniku je policija te dni zaprla bivšega predsednika paroplovne družbe »Boka« Radoslava Žutkića, kaptana Dapčetića in veleposestnika Muko Miloševića, ki so osumljeni, da so poneverili na škodo družbe nad 30 milijonov dinarjev. Aretacija je vzbudila v Dubrovniku in v vsej Dalmaciji ogromno senzacijo.

Razgled po svetu.

r Uljuden odgovor. Uredniku nekega južnoafriškega angleškega lista je neki novodošli naseljenec poslal pismo, v katerem vprašuje kako bi najlažje prišel v posest par levov, ki se nahajajo v puščavi Kalahari. Urednik je radovednemu, neizkušenemu naseljencu pod listnico uredništva odgovoril: »Puščava Kalahari obstoji v glavnem pravzaprav samo iz peščevja in levov. Vzemite veliko rešeto ter presejajte ves pesek, levi pa bodo ostali v rešetu. Te denite na to v zato pripravljeno vrečo in hajdi z njimi domov.«

r Pretirana uljudnost. Neki angleški pisarniški uradnik v Indiji (Indec po rodu) bi bil dobil rad kratek dopust, zato je na svojega šefa naslovil pismo, kakor sledi: »Prezvišeni gospod! Z naiglobokejšimi, v moji notranjosti občutenimi izrazi svojega vzvišenega visokospoštovanja do Vaše moččnosti, se drznem približati se Vaši milosti s preponižno prošnjo, ako je mogoče ugoditi moji neodpušljivi, z najvdanejšim srcem Vašemu visokemu blagorodju predloženi prošnji za kratek oddih, to se pravi, za 14 dnevni dopust in sicer edino radi tega, ker so se mi izpuštile tri bule. Čast mi je, da smem beležiti Vašega prevzvišenega blagorodja najvdanejši služabnik Jonabol Panjamjaub.« (Na rob pisma je napravil skico, na katerem delu života ima bule.)

r Prepoved posvetnim duhovnikom. Papež Pij X. je svoj čas izdal odredbo, s katero je bilo prepovedano sodelovanje pri bankah in posojilnicah. Ta odredba je bila pozneje kolikor toliko pozabljena, sedaj pa hoče baje Vatikan zopet uveljaviti odredbo papeža Pija X., ki prepoveduje duhovščini sleherno vmešavanje v zadeve bank in posojilnic. Samo škofom je dana možnost, da dopuste v redkih in izjemnih slučajih kako izjemo, za katero pa bi nosili tudi oni sami vso odgovornost.

r Posledica nedostajanja premoga — Influenca. Angleško prebivalstvo je izpostavljeno velikim vremenskim izpremembam in ker nima dovolj premoga, se pojavlja na Angleškem influenza, ki je zaenkrat še lahkega značaja. Poročila pravijo, da se je število bol-

nikov, katero imajo v oskrbi hišni zdravniki, v zadnjem času že podvojilo.

r Obiečena Svoboda. Ob vходу v Newyorško pristanišče stoji znani kip Svobode, ki ga je Francija podarila pred 50 leti Zedinjenim državam. Zadnjič je prosil neki ameriški urar za dovoljenje, da obesi na roko Svobode uro-zapestnico, ki bo kazala ladjam pravilni čas. Ševilke na uri bi se svetile tudi ponoči. Kip je 44 m visok, njegova vzdignjena roka z bakljo je 14 m dolga in 4 m debela. Ura bi bila torej prav velika in močna. Vzgladu podjetnega prosilca je sledilo nebroj drugih tvrdk. Eni so predlagali pokriti kip s klobukom, drugi so ga hoteli obleči v najboljše perilo, šivilje so predlagale moderne obleke, neki kiznar pa celo razkošni plašč iz kožuho-vine. Vojno ministrstvo je končno odbilo vse te prošnje, ker ne bi moglo zadostiti urarju, ne da bi razžalilo druge, Svoboda bo torej ostala brez obleke in brez ure.

Razširjajte „Novo Dobo“!

Reklamne objave.

R REVMATIZEM (zahvalna izjava). Gospodu dr. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43. Prošim Vas, da mi pošljete še dve steklenici Vašega zdravila »Radio Balsamika« za odstranjenje revmatizma. Potrjujem, da sem doslej uporabil dve steklenici Vašega zdravila, ki mi je pomagalo, da sem po dvamesečnem revmatizmu v sklepih mogla vstati iz postelje. Uporabila sem pred tem nebroj drugih zdravil, toda zaman. Samo Vaš lek mi je po kratki uporabi pomagal. Zato se Vam najtopleje zahvaljujem za Vaš preparat, ki ga priporočam vsem revmatikom. — Kdor boluje na revmatizmu, naj se posluži »Radio Balsamika« — isti ga bo ozdravil. S spoštovanjem Francka Stepišnik, gostilničarka. Zagorje ob Savi, 11. febr. 1925. — *ek »Radio Balsamika« izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij Radio Balsamika dr. I. Rahlejeva, Beograd, Kosovska 43, apter 6. 1403

R VELIKO IZGUBO NA DENARJU IN ZDRAVJU pomeni uživanje prave kave. Ne samo, da nima kava nič redilnega v sebi, uničuje celo organizem. In vse to je treba še drago plačati. Da popravijo vsaj nekoliko izgubo, pridevajo gospodinje pravi kavi žitno kavo. S tem je zmanjšan izdatek, hranilna vrednost pijače je pa povečana. Razumne matere gredo še dalje: predvsem otrokom ne kuhajo nič prave kave, in spretna kuharica zna pripraviti celo odrastle, da je mogoče tudi iz same žitne kave pripraviti okusen zajutrek. Ni pa vseeno, kakšno žitno kavo uporabljamo. Kakor ni vseeno, če so čevlji iz telečjega, kozjega ali konjskega usnja in tudi ne, če je kruh pšenichen, ržen ali ječmenov, pravtako je razlika med žitnimi kavami. Kdor bo vse to pomislil, se bo odločil samo za rženo kavo, ker ima največ hranilnosti. Izbral bo rženo Žiko, ker je baš Žika pripravljena po posebnem tehničnem

R. SAVNIK

modna in galanterijska trgovina
Celje, Aleksandrova ul. 4

nudi vsakovrstno blago, kakor n. pr. moško in žensko perilo, nogavice, rokavice, otroške obleke, dežne plašče ter dežnike, pletenine, klobuke, kape, vse vrste robcev itd. po najnižjih cenah. Postrežba solidna in točna. 26—6

postopku tako, da je mogoče s kuhanjem izločiti iz nje prav vse hranilne vrednote. Pazite zato pri nakupu na znamko Žika! 1333

Praktikantinja

veščo stenografije in strojepisja sprejme s plačo večje podjetje. Ponudbe na 2 poštni predal 11, Celje. 1

Marija Brezje želodčna grenčica

naj ne manjka v nobeni hiši. Na drobno se dobi v vsaki trgovini, na veliko pa jo izdeluje

F. S. LUKAS

10—1 v Celju.

Išče se

kuharica

in sobarica, samostalni v poslu, za manjšo obitelji. Ponudbe poslati na naslov: Dr. Herlinger, Sisak.

Švicarske ure,
zlato, srebro, briljante,
optika, očala

Največja delavnica

za vse v to stroko spadajoča dela.

Anton Lečnik

urar, juvelir, optik

CELJE, Glavni trg 4

Dalmatinska domača vina

nudi v vsaki množini najceneje trvdke 50—49

I. P. Matković, Slomškov trg 1

Zahvala.

Ob prezgodnji in bridki izgubi svoje srčno dobre, nadvse ljubljene in nepozabne blagopokojne soproge, sestre in tete, gospe

Terezije Kuder roj. Robar

izrekam tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so mi na katerikoli način lajšali mojo bol.

Zahvaljujem se prečastiti duhovščini mestne župne cerkve, gg. zdravnikom, primariju g. dr. E. Gollitschu za požrtvovalno pomoč tekom bolezni in ob smrtni uri, in sanitetnemu svetniku dr. Josipu Jesenku, g. Avgustu Lakitschu za njegovo ljubeznivo in požrtvovalno pomoč v mojih težkih urah kakor tudi gospe Ceciliji Rožič, gg. trgovcem, darovalcem prekrasnih vencev in šopkov, za mnogobrojne pismene izraze sožalja in za nadvse častno spremstvo na zadnji poti blagopokojne k večnemu počitku.

Celje, 21. januarja 1927.

Žalujoči

Franc Kuder
in sorodniki.

Celjska posojilnica d. d.

Stanje hranilnih vlog nad
Din 65.000.000.—

Stanje glavnice in rezerv nad
Din 4.000.000.—

v Celju

V lastni palači Narodni dom

Sprejema hranilne vloge.
Izvršuje vse denarne, kreditne
in posojilne posle. — Kupuje
in prodaja devize in valute.

Podružnici: Maribor, Šoštanj

Naznanilo.

Cenjenim damam naznanjam, da
sem **otvorila s 1. januarjem**
1927 v Celju, Vrvarska ul. 1

lastno
delavnico za izdelovanje
damskih in otroških oblek
ter vsakovrstnega perila.

Za obilen obisk se vljudo pri-
poročam. — Postrežba bo točna in
solidna; cene konkurenčne.

Poldi Posnič, krojačica
Celje, Vrvarska ul. 1.

Zajtrkovalnica

Josip Gorenjak

mesar in klobasičar 8

Celje, Kralja Petra cesta
se priporoča za obilen obisk. — Izde-
luje vsakovrstne mesne izdelke po
nizkih cenah ter prodaja na drobno in
na debelo. Specialiteta blaga zjamčena.

Gostilničarji!

Te dni, ko ne točite alkoholnih pijač,
nudite Vašim gostom izborni brez-
alkoholni jabolčni sok, ki ga pri-
poroča liter po 6 Din, Martin Perc,
Celje, Zavodna (blizu Skalne kleti). 3-3

✕ Premog ✕

iz državnega rudnika v Zabukovci in na
željo tudi iz vseh drugih premogovnikov,
za domačo porabo ter za obrtna in indu-
strijska podjetja, dobavlja in dostavlja na
dom točno in po najnižji ceni

Franjo Jošt, Celje,
Aleksandrova ulica štev. 4.

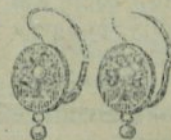
Tri zadnje modne novosti!

Žametni klobuk, elegantna ovrtna ob-
robka iz nojevih peres in fina cvetica
za natik v poljubni modni barvi od
navadne do najfinejše izdelave kupite
po najbolj ugodni ceni pri

46 **Mary Smolnikar**, modistinja, 29s
Celje, palača Prve hrv. štedionice.

= R. Salmič, =

Celje, Narodni dom.

Ure, zlatnina, srebrnina in optika
po najnižji konkurenčni ceni.

Kože od divjačine

zajcev, lisic, dihurjev, jazbecov itd., kakor tudi vse vrste
surovih kož kupuje po najvišjih dnevnih cenah

Makso Tandler

ZAGREB, Boškovičeva ulica štev. 40.

Brzjavlj: TAURIA ZAGREB.

Telefon štev. 13-59.

Delaj, nabiraj
in hrani, varčevati
se ne brani.

Marijivost,
treznost, varčnost,
so predpogoj
in pravosti!

Pri naložbi zneska po 20 Din
se dobi nabiralnik na dom.

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri zadrugi

LASTNI DOM

stavbena in kreditna zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Obrestuje hranilne
vloge po 6%

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.
Jamstvo za vloge nad 1.500.000 Din.

Pisarna v Celju, Prešernova ul. 6.

Varčuj v mladosti,
da stradal ne boš
v starosti!

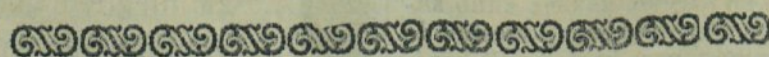
Iz malega raste
veliko!

Osnovano leta 1864 pod jamstvom mestne občine celjske.

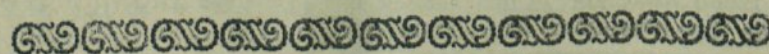
Celjska mestna hranilnica

Celje, Krekov trg, v lastni palači

Sprejema vloge na hranilne knjižice, tekoči in čekovni
račun z ugodnim obrestovanjem.

Daje posojila na hipoteke in na menice ter otvarja
kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Obavlja vse v hranilnično stroko spadajoče posle.